Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 65 (8055). ● 7 апрель, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

УЛКАН ГАЗОПРОВОД УЧУН

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОАППАРАТ» бирлашмасининг коллективи Уренгой — Помари — Ужгород газопроводи қурувчиларига электр шчитларининг катта бир туркумини муддатидан бир квартал илгари жўнатди. Корхона меҳнаткашлари ана шу улкан транспорт магистралининг буюртмаларини тез ва сифатли бажаришдан иборат йиллик социалистик мажбуриятнинг асосий бандларидан бирини адо этдилар.

Фахрли буюртма электр монтаж цехининг меҳнаткашларига берилган эди. А. Бочарников, Н. Лимонов, Г. Сайфуллин, А. Бекмансуров, О. Калин, А. Мартинюк, А. Переверзенцев раҳбарлигидаги илғор бригадалар барча маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ топшириб, нормаларини ҳар куни ошириб бажардилар. Меҳнатнинг пухта ташкил этилганлиги иш вақтидан оқилона фойдаланилганлиги, ишчиларнинг юксак маҳорати — мана шуларнинг ҳаммаси меҳнат муваффақиятининг гарови бўлди.

Газопровод қурувчиларининг қолган буюртмаларини ҳам муддатидан илгари бажариш кўзда тутилмоқда. Шчит қурилмаларининг навбатдаги туркумини истеъмолчиларга сентябрь ойида жўнатишга қарор қилинди. Уларни йилнинг иккинчи ярмида ишлаб чиқариш планлаштирилган.

[ЎзТАГ].

16 АПРЕЛЬ — БУТУНИТТИФОҚ КОММУНИСТИК ШАНБАЛИГИ

ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК

ОҚҚЎРҒОН

Куйбишев номли колхоз меҳнаткашлари москваликлар ташаббусига қўшилиб, шанбаликка қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Меҳнат байрамида 570 нафар колхозчи, механизатор ва идора ходимлари иштирок этади. Хўжалик территориясида ободонлаштириш ишлари амалга оширилади. 500 туп мевали ва 1200 туп манзарали дарахт кўчатлари ўтказилади.

Шу куни ишлаб топилган 1400 сўмдан ортиқ маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

М. ТУРДИБОЕВА.

ПИСКЕНТ

Низомий номли ўрта мактабдан умумхалқ ҳашарида 50 нафар ўқитувчи ва 615 нафар ўқувчи иштирок этади. Улар мактаб атрофига ва микроучасткага гул, манзарали, мевали дарахт ҳамда тут кўчатлари ўтказадилар. Мактаб ҳовлиси, спорт майдончаси ва 300 метр ариқзовурлар тозаланиб, 200 метр узунликдаги панжара бўялади ҳамда 500 туп дарахт оқланади.

Дурадгорлик тўгараги аъзолари парта, стол, стулларни меҳнат ўқитувчиси Ғайбар Муродов бошчилигида тузатиб-ростлаб оладилар. Бошланғич синф ўқувчилари эса қоғоз тўплаб топширадилар.

— Шунингдек, ўқитувчи ва ўқувчилар мактабнинг боғдорчилик ва қуёнчилик бригадаси ишларига ёрдам беришда қатнашадилар, — дейди мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Ойниса Эргашева.

С. ҲАСАНБОЕВА.

ҒАЛАБА

«Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси коллективининг ҳам шанбаликка мўлжаллаб қўйган ишлари бор. Ҳисоб-китоблар аниқ. Масалан шу куни бирлашма ишчи-хизматчилари 5600 сўмлик ремонт ишларини бажаришади. Трактор ремонт қилиш устахонаси коллективи эса 2400 сўмлик ремонт ишларини бажаришга сўз берди.

Бирлашма бўйича шанбалик куни 5600 сўм маблағ ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади.

А. АБДУСАТТОРОВ.

ОҲАНГАРОН

Москваликларнинг 16 апрель куни В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини қизғин маъқуллаган «Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи меҳнат байрами кунини зарбдорчасига нишонлашга аҳд қилдилар. Шанбалик куни 470 тонна цемент, юзларча минг дона шифер, 6 шартли километр асбоцемент қувурлари, 910 кубометр минерал момиқ ишлаб чиқарилади. Шу кунги маблағнинг 7,6 минг сўми ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади.

О. ХУШНАЗАРОВ.

КУРАШ ВА ҒАЛАБАЛАР ЙЎЛИ

Бу йил коммунистлар, барча совет кишилари, меҳнаткашларнинг манфаатлари ва идеаллари учун, ер юзидаги халқларнинг озодлиги ва бахт-саодати учун курашаётган кишилар большевизм туғилганидан дарак берган тарихий санани нишонлайдилар. КПСС Марказий Комитетининг кеча эълон қилинган «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорида КПССнинг жуда катта тажрибаси умумлаштирилди, партия фаолиятининг ҳозирги босқичидаги асосий мазмуни ва вазифалари баён этиб берилди.

КПСС кураш ва ғалабаларнинг чинакам қаҳрамонона йўлини босиб ўтди. Саксон йил муқаддам, 1903 йилнинг ёзида, РСДРПнинг иккинчи съездида большевиклар партияси ташкил этилди. Шу вақт ичида у марксчи революционерларнинг кичик бир ташкилотидан ўсиб, 18 миллиондан ортиқ коммунистни бирлаштириб турган қудратли жипслашган партияга айланди.

Янги типдаги партиянинг кучи шундаки, у ўзининг ҳар бир қадамини Маркс, Энгельс, Ленин таълимотига таққослайди, бу таълимотни ижодий ривожлантиради, уни ғоявий душманларнинг, ревизионистлар, оппортунистлар ва догматикларнинг ҳужумларидан ҳимоя қилади, революцион назария билан революцион практиканинг узвий бирлигини таъминлайди. «Марксизм ишчилар партиясини тарбиялаб вояга етказар экан,— деб уқтирган эди В. И. Ленин,— ҳокимиятни қўлга олишга ва халқни социализм сари бошлаб боришга, янги тузумга йўллашга ва уни уюштиришга, буржуазиясиз ва буржуазияга қарши ўз ижтимоий турмушини қуриш ишида барча меҳнаткашларнинг ва эксплуатация қилинувчиларнинг устози, раҳбари, йўлбошчиси бўлишга қодир бўлган пролетариатнинг авангардини тарбиялаб вояга етказади». Большевиклар партияси Россиянинг ишчилар синфини, меҳнаткашлар оммасини, Улуғ Октябрь ғалабасига олиб келди. Ленин партияси илмий коммунизм назариясига таяниб, янги социал тажрибани новаторларча идрок этиб, халқнинг бениҳоя зўр ишончига сазовор бўлди, социалистик жамият қурилишига, революция ғалабаларини ҳимоя этишга бошчилик қилди. Унинг раҳбарлигида СССРда етук социалистик жамият қурилди, бу жамият совет кишилари авлодлари бунёдкорлик ишининг асосий якуни бўлди.

Ривожланган социализмни такомиллаштириш ҳозирги шароитда партия билан халқ фаолиятининг асосий мазмунидир. Бу иш ишлаб чиқарувчи кучларни янада юксалтиришни, коллектив ижтимоий муносабатлар, социалистик давлатчилик, демократия, социалистик онг, фан ва маданиятни ривожлантириш ва мустаҳкамлашни назарда тутади. КПСС XXVI съезди партиянинг ўн биринчи беш йилликка ва умуман 80-йилларга мўлжалланган узоқ муддатли стратегияси ва тактикасини белгилаб берди. Партия эришилган натижаларни муносиб баҳолаш билан бирга халқ хўжалигини ривожлантиришдаги камчиликларни ҳам кўриб турибди, меҳнаткашларни шу камчиликларни тугатишга сафарбар қилмоқда. Етилган проблемаларни ҳал этиш йўллари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ҳужжатларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида кўрсатиб берилди.

Тарих тажрибаси шундан далолат беради: меҳнат аҳлининг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш реал социализмни қарор топтиришнинг ҳамма босқичларида партиямизнинг энг муҳим программавий йўл-йўриғи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, халқнинг турмуш даражасини муттасил юксалтириш соҳасидаги куч-ғайратлар мана шунга қаратилган. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, экономикани бошқаришни такомиллаштириш йўлини ўтказиш — ҳозир КПССнинг диққат марказида турибди.

Партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги Совет жамияти енгилмаслигининг, социалистик Ватан равнақининг манбаи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бутун халқнинг авангарди бўлиб қолган КПСС ўзининг синфий характерини сақлаб қолмоқда ҳамда ўз табиатига кўра ишчилар синфининг партияси бўлиб қолмоқда. Совет жамияти сиёсий системасининг ўзаги бўлмиш КПСС уюшқоқлик ва интизомлилик намунасини кўрсатмоқда, социалистик турмушимизнинг ҳамма соҳаларига кириб бораётган демократик принципларни ривожлантирмоқда. Совет халқи КПССни ўз туб манфаатларининг ифодачиси деб билади, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлайди, партия белгилаган режаларни амалга оширишга зўр ғайрат билан ҳаракат қилади.

КПСС демократик централизм принципига, партия турмушининг ленинча нормаларига оғишмай риоя этилишини таъминламоқда. У ўз составининг сифатини яхшилаш, партия сафларини жипслаштириш, бошланғич ташкилотларнинг жанговарлигини ошириш, уларнинг меҳнат коллективларидаги таъсирини кучайтириш масалаларини мана шу мустаҳкам негизга таяниб сабот билан ҳал этмоқда. Партия ҳамма жойда ленинча иш услубини қарор топтиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда.

Ленин партияси пролетар интернационализми принципларига муттасил содиқ бўлиб келмоқда. Ҳозирги вақтда КПСС ўзаро боғлиқ бўлган икки вазифани изчиллик билан ҳал этмоқда: ўз мамлакатида янги жамиятни муваффақиятли равишда қуриб, шу тариқа жаҳон озодлик ҳаракатининг бутун жараёнига актив таъсир ўтказмоқда; ҳозирги замоннинг революцион, тараққийпарвар ҳаракатларига ёрдам ва мадад бермоқда. Партиямиз мана шу принциплар негизида социал тараққиёт учун курашиб, реал социализм позицияларини мустаҳкамлаб, тинчлик учун, термоядро уруши хавфига қарши курашиб, шу тариқа инсоннинг энг биринчи ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқини муттасил қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда.

В. И. Ленин Коммунистик партиянинг тарихини революцион ишчилар синфи, меҳнаткашлар оммаси социалистик революциянинг ғалабаси учун, янги тузумни мустаҳкамлаш учун курашда сабоқ оладиган «олий фанлар курси»га ўхшатган эди. Ҳозирги шароитда КПСС тарихининг тарбиявий роли бундан ҳам юксакдир. Бу гап турмушга қадам қўйиб келаётган авлодни коммунистик ғоявийлик, синфий онглилик руҳида тарбиялашга айниқса тааллуқлидир. Партия ташкилотлари, идеология ходимлари КПСС раҳбарлигидаги совет халқининг ғалабаларини, партиянинг жамиятимиз турмушидаги ўсиб бораётган аҳамиятини ишонарли тарзда яққол кўрсатиб беришлари, тарбиявий ишда социализм учун курашнинг шонли анъаналаридан кенгроқ фойдаланишлари лозим. Коммунистлар билан комсомоллар Ленин партиясининг қаҳрамонона тарихини яхши билишлари, кундалик ишларда унинг омма орасидаги обрўйи ва таъсирини кучайтиришлари зарур.

КПСС Марказий Комитети мамлакатимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия тарихидаги шонли сана — РСДРПнинг иккинчи съезди 80 йиллигини муносиб кутиб оладилар, бу санани ўз улуғ социалистик Ватани бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социал тараққиёт ишининг тантанаси йўлида янги меҳнат зафарлари билан нишонлайдилар, деб ишонч билдиради.

[«ПРАВДА» газетасининг 6 апрелдаги бош мақоласи].

ДЎРМОН МИРИШКОРИ

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ТУШЛИКДА намунали жиҳозланган дала шийпонига қўшни бригадага етакчилик қилаётган Лутфулла Гулмирзаев ташриф буюрди. Ошпаз аёл дарҳол иссиқ овқат келтирди. Дастурхон устида ош-кўклар, редиска, косада янги ивитилган қатиқ. Уларни кўрган Лутфулла ака тезроқ муддаога кўча қолди:

— Сизга ҳавасим келади, Анвар ака, ишингиз ҳамиша яхши. Ҳамма шароит бор. Дастурхонингиз тўкин, лекин бизнинг ишимиз негадир яна юришмай қолди. Ҳайронман...

Анвар Эгамназаров гап нима ҳақда бораётганлигини дарҳол тушуниб етди. Ҳар икки бригада аъзолари ўтган йилнинг кузида ёнма-ён карталарга пиёз экишган эди. Пайкалларни жўнгина ариқ ажратиб туради. Ер бир хил, шароит бир хил.

Аммо март ойининг иккинчи ўн кунлигида кечаси тушган қалин қиров, аямажуз совуқ Л. Гулмирзаев бошлиқ бригаданинг икки гектар майдондаги пиёзини ола-чипор қилиб уриб кетди. Деҳқонлар маслаҳатлашиб экинни бузишдан, ерни ҳайдаб бошқа экин экишдан ўзга чора топмадилар. Баҳорда ерга ҳайдов трактори тушди.

Қўшни пайкалдаги пиёз эса кун чарақлаб кетгач, бир текис ўзини ўнглаб олди.

Бу йилги баҳор сабзавоткорларни оз бўлмаса алдаб қўяй деди. Дастлаб кунлар исиб кетди. Бу эртанги экинларни тез ва сифатли экиб олиш, уларнинг парвариши билан боғлиқ бўлган агротехник тадбирларни ўз вақтида ўтказиш имконини берди. Орадан кўп ўтмай совуқ тушди. Айрим жойларда ернинг устки қатлами музлади.

Совуқ нимжон экинни олади. А. Эгамназаров ана шуни ҳисобга олиб пиёзни кетма-кет икки марта культивациядан чиқарди. Ер бўрсилдоқ эмасми, тупроқ ниҳоллар бағрини бир текис қоплади. Қўшнилар эса биринчи культивациядан сўнг ўтоқни бошлаб юборгандилар...

Тадбиркорлик ва ташаббускорлик Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров бошчилик қилаётган бригада аъзолари қўлга киритаётган ютуқларнинг бош омилидир. Бу икки тушунча деҳқончилик маданиятини юксалтиришни ҳам, илғор агротехникага, фан-техника ютуқларига кенг амал қилишни ҳам, янгиликка интилишни ҳам, меҳнат интизомини мустаҳкамлашни ҳам ўз ичига қамраб олади. Шунинг учун ҳам улар ҳамиша социалистик мусобақада ғолиб бўладилар. Мана, ўтган йилги натижалар: 40 гектар майдондаги картошканинг ҳар гектаридан 267 центнердан ҳосил кўтарилди. 70 гектар майдонга экилган сабзавот экинларининг барча турлари бўйича план ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди. Ўрта ҳисобда ҳосилдорлик 345 центнерга етди. Эл дастурхонига 2414 тонна сархил маҳсулот етказиб берилди.

Бу йил ҳам бригада деҳқонлари яхши ният, кўтаринки кайфият билан эрта кўкламдаёқ дала ишларини бошлаб юборишган. 50 гектар майдонга энг қулай агротехник муддатларда эртанги картошка экиб олинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пойтахт область колхоз ва совхозларининг 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги тадбирларини маъқуллаб қабул қилган қароридан руҳланган деҳқонлар шу кунгача экинларга биринчи ишлов беришни тугатдилар. 20 гектар майдондаги август пиёзи барқ уриб ривожланмоқда. Полиэтилен плёнкаси остидаги бодринг, икки марта ишлов берилган 20 гектар майдондаги эртанги карам кишини кўзини қувонтиради. Шунингдек, саримсоқпиёз, ош лавлаги, сабзи ва редисканинг ҳам ривожи яхши.

Маҳмуд Мирсаидов, Баҳодир Бекназаров, Ўроз Анорбоев каби механизаторлар, Душеш Аҳмедов, Тожибой Рустамов, Комил Усмонов, Тўрғаной Тожиева, Норбуви Достонова, Ҳанифа Қодирова сингари колхозчиларнинг баракали меҳнатлари кунда бир яшнаётган ниҳолларнинг ривожида акс этиб турибди.

— Деҳқонларимиз, —дейди бригада бошлиғи, — бу йил ҳам давлатга икки план миқдорида сабзавот ва картошка сотиш учун курашмоқдалар. Май ойининг дастлабки кунларидан аҳолига эртаки сабзавот етказиб беришни бошлаймиз.

Тошкент область партия комитети маъқуллаган илғор сабзавоткорларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, меҳнат қилаётган бригада аъзолари бу йил умумий сабзавот хирмонини 2800 тоннага етказиш учун курашмоқдалар. Ҳосилдорлик 350 центнерга етказилади. Давлатга 1300 тонна картошка сотилади. Ёки ҳосилдорлик 260 центнерни ташкил этади. Ана шу юксак натижаларни қўлга киритиш учун деҳқонлар баҳорнинг ҳар бир кунидан самарали фойдаланиб, бўлажак катта хирмонга мустаҳкам замин ҳозирлашмоқда.

Бригада деҳқонлари ўтган йилнинг кузида ажойиб ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Улар ўз дала шийпонида кичик ёрдамчи хўжалик ташкил этиш, ички имкониятларни ишга солиб, 5 тонна гўшт етиштириш мажбуриятини олдилар. Бу ташаббус область партия комитети томонидан маъқулланди.

Шу кунларда бригада далаларида бўлсангиз, кичик фермадаги ишлар яхши бораётганлигига ишонч ҳосил қиласиз. Мўъжазгина бостирмада 14 бош бузоқ, битта сигир ва 10 та қўй боқилмоқда.

— Бу ташаббус хўжалигимизнинг бошқа бригадаларида ҳам оммалашмоқда, — дейди колхоз раиси Исмат Асадов, — Турғунбой Ўтепов, Мўмин Хожиев, Лутфулла Дадабоев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга ҳисса қўшиш учун астойдил ишга киришдилар.

Анвар Эгамназаров моҳир ва ташкилотчи деҳқон бўлибгина қолмай, ажойиб, меҳрибон ва мураббий отадир. Унинг фарзандлари ҳам ота изидан бориб, эл иши учун катта наф келтирмоқдалар. Ёш агроном Адҳам Эгамназаров бир неча йилдан буён бригадага етакчилик қилмоқда. У отаси маслаҳатларига амал қилиб кам бўлмаяпти. Илҳом Эгамназаров эса Бутуниттифоқ пахтачилик илмий тадқиқот институтининг аспиранти. Оилада ана шундай 12 фарзанд тарбияланмоқда. Дўрмонда бу хонадонни ҳақиқий қаҳрамонлар оиласи дейишади.

Анвар аканинг кўксини безаб турган Олтин Юлдуз, қатор орден ва медаллар қаторига яна бир нишон қўшилди. У Усмон Юсупов номидаги область мукофоти лауреатининг нишонидир.

— Бу менга эмас, —дейди Анвар Эгамназаров, — бригадамиз аъзолари меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Р. ШЕРАЛИЕВ,
Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

● ЧИРЧИҚДАГИ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аммиак тайёрлаш комплексини Улуғ Октябрь байрамининг 66 йиллигига қадар фойдаланишга топширишга қарор қилган бунёдкорлар зўр шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Объектга Иттифоқимиздаги корхоналар билан бир қаторда чет элдаги завод коллективлари ҳам ускуналар етказиб беришяпти.

Суратда: (чапдан) қурилаётган комплекс бошлиғининг ўринбосари Владимир Мигулин, чехословакиялик мутахассислар Сильверст Валичек, Душан Немец ва слесарь Евгений Тарасов янги қурилма ҳақида суҳбатлашаяптилар.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ЯШНАБ ТУРИБДИ

БЎСТОНЛИҚ райони меҳнаткашлари ўтган юбилей йилини муваффақиятли якунлашди. Сабзавотдан планда кўзда тутилган 56 минг 620 тонна ўрнига 60 минг 924 тонна ҳосил олинди. Мева, узум, картошка, гўшт, сут ва тухум тайёрлаш планлари ҳам ортиғи билан ўринланди. Бу ютуқларни қўлга киритишда, айниқса, Жданов ва Фрунзе номли колхоз меҳнаткашлари муносиб ҳисса қўшишди.

Жданов номли колхозда давлатга пландан ташқари 3135 тонна сабзавот сотилди. 216 тонна картошка, 404 тонна мева ва 69 тонна узум сотилиб, бу борадаги социалистик мажбуриятлар ҳам ортиғи билан уддаланди. Фрунзе номли колхозда эса деҳқончиликдаги бир қатор ютуқлар билан бирга чорвачилик соҳасида ҳам яхши натижаларга эришилди. Давлатга планда кўзда тутилган 610 тонна ўрнига 652 тонна сут сотилди. Шунингдек, 218 тонна гўшт топширилди. Хўжаликнинг С. Раҳимқулова, Д. Тожибоева, Ф. Шаметова каби соғувчилари, А. Мўминов, Т. Пертоев ва С. Суярқулов каби чўпонлари бу ютуқларни қўлга киритишда алоҳида жонбозлик кўрсатишди.

Районда бу йил 62 минг тонна сабзавот, 11 минг тонна картошка, 10 минг тонна мева, 7200 тонна узум, 2500 тонна гўшт, 8200 тонна сут, 6000 дона тухум ва 320 тонна жун етиштириш кўзда тутилган. Хўжаликлар ўртасида ўтказилаётган ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлар қаторида бораётган Жданов номли, Фрунзе номли колхоз меҳнаткашлари бу йил ҳам районнинг ана шундай юксак кўрсаткичларига муносиб улушларини қўшиш учун ҳозирданоқ мустаҳкам замин яратишмоқда. Бу хўжаликларда кузги-қишки тадбирлар сифатли ўтказилди. Эртаги сабзавотлар пайкалларни яшнатиб турибди, экинларни парвариш қилиш ва кўчат экиш қизғин авж олдириб юборилган.

А. ИБРОҲИМОВ.

ГЕКТАРЛАР ТЎЛА БЎЛАДИ

— ПАХТА ЕТИШТИРИШ билан 30 йилдан бери шуғулланиб келяпсиз, 21 йилдирки, бригадани бошқарасиз, коммунистсиз, сизга ишонамиз, бўлимни илғорлар сафига олиб чиқасиз, албатта, — деди йиғилишда совхоз партия ташкилотининг секретари Нормурод Нуралиевга. Ҳамма унинг таклифини қўллаб-қувватлади. Шундай қилиб, 1981 йил охирида Н. Нуралиев бўлим бошқарувчилигига тайинланди.

У бўлимга қарашли 500 гектардан ортиқ майдонни айланиб чиққач, биринчи навбатда бу ерларда капитал текислаш, мелиорация ҳолатини яхшилаш кераклигини ўйлади. Тез орада бу ерлар грейдерлар билан текисланди. Мавсумгача барча ички суғориш тармоқларини сифатли тозалашди ва қайта тартибга келтиришди.

Бажарилган ишлар ўз самарасини кўрсатмай қолмади. Бўлимнинг 515 гектар майдонига экилган чигит бир текис униб чиқди. Агротехник тадбирлар ўз вақтида бажарилди. Ҳарорат 40 даражадан ошган саратонда ҳам ғўзани чанқатиб қўйишмади. Мавсумда ҳар гектар ердан 36 центнердан жами 1850 тонна пахта йиғиштириб олинди.

1983 йилда янада юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилаётган 1-бўлим пахтакорлари чигит экишни барвақт тугаллагач асосий эътиборни уни бир текис ундириб олишга, гектарларнинг тўла бўлишини таъминлашга қаратмоқдалар.

Нормурод Нуралиев ва унинг Эргаш Нуров, Тошмурод Мирзаев, Набиддин Тоғаев сингари миришкорлар дала ишларини сифатли бажариб кўпчиликка намуна бўлмоқдалар.

Ю. ҲАМРОЕВ,
Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз.

Серқуёш республикамизда

ОТАРЛАР КЕНГАЙМОҚДА

● ҚАШҚАДАРЁ области. «Муборак» давлат наслчилик заводининг бош чўпони Д. Чориев қўзилатиш кампанияси натижаларидан мамнун: бу ерда ҳар юз бош совлиқдан ўрта ҳисобда 175 тадан қўзи олинди. Бу эса хўжаликда энг яхши кўрсаткичдир. Илғор чўпон отарни икки баравар кўпайтириш вазифасини ўз олдига қўйди.

«Муборак» давлат наслчилик заводида эллик олти минг совлиқ бор. Ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи олиш мўлжалланган.

БАХМАЛ ЧАЙЖОБЗОРЛАРИ

● «БАХМАЛ» тажриба чорвачилик совхозининг тоғ этаклари ва тоғли зоналарида жойлашган пичанзорларида чайжоб асосий экин бўлиб қолди. Таркибида тўйимли моддаси кўп бўлган ана шу дуккакли озуқабоп ўсимлик бу ерда Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти олимлари тавсияси билан доимо етиштириладиган бўлди.

Кўп йиллик тадқиқотлар ва кенг ишлаб чиқариш тажрибалари асосида олимлар чайжоб Жиззах тоғ этаклари лалми ерларида беда ва бошқа экиладиган ўтларга нисбатан ниҳоятда серҳосил эканлигини исботладилар. Бу ўсимлик унча иссиқталаб эмас, у баҳорда бедадан саккиз-ўн кун барвақт ўса бошлайди, барглари ҳам тезроқ етилиб, ҳосилдорлиги бошқа пичанбоп экинларга қараганда қарийб учдан бир баравар мўл бўлади.

ЗОВУРЛАРДА ФЕРМА

● БОЁВУТ районидаги Пешку номли совхозда ташкил этилган янги қуёнчилик фермаси бошқача: бу ерда анъанавий катаклар йўқ, қуёнларнинг ҳаммаси зовурларга жойлаштирилган. Бундай зовурлар остига пичан тўшалган бўлиб, усти ёпилган. «Ер тўлалар» иссиқ ва қуруқ.

Ҳозир хўжалик фермасида қарийб мингта қуён бор. Беш йиллик охирги бориб уларни икки баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

[ЎзТАГ].

ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАЙЛИК

БУГУН ТОШКЕНТДА «ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИ ЎҚУВЧИЛАРИГА БОШЛАНҒИЧ ҲАРБИЙ ТАЪЛИМ БЕРИШ, ГРАЖДАН МУДОФААСИГА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИ ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ТАРБИЯЛАШНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ» МАВЗУИДАГИ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ИШ БОШЛАЙДИ

Шу муносабат билан махсус мухбиримиз С. Хасанов Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раисининг ўринбосари Рисбой Ҳайдарович ЖЎРАЕВга мурожаат қилиб, бу иш республикамизда қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Бутун мамлакатимиздаги каби республикамиз ҳунар-техника таълими системасининг ходимлари мамлакат халқ хўжалигини малакали ишчи кадрлар билан таъминлаш бўйича ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини, партия XXVI съезди белгилаган тарихий режаларни муваффақиятли амалга ошириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари бизни ҳар қачонгидан ҳам масъулиятлироқ ва активроқ ишлашга даъват этди.

Дарҳақиқат, бу беш йилликда зиммамизга катта вазифалар юклатилган. 850 минг нафар йигит-қизни ўқишга жалб этиш, халқ хўжалигига 700 мингдан зиёд малакали ишчи тайёрлаб бериш, билим юртлари сонини 690 тага етказиш керак. Бундан ташқари ўқув жараёнини такомиллаштириш, ишчилар тайёрлаш сифатини яхшилаш борасида кўп тадбирлар амалга оширилади.

Бугунги кунда мамнуният билан шуни таъкидлаш мумкинки, республикамиз Компартияси Марказий Комитети ва ҳукуматининг доимий ғамхўрлиги туфайли ҳунар-техника мактаби беш йилликнинг икки йили топшириқларини шараф билан бажарди. Ўқув муассасалари тармоғини кенгайтиришда юқори кўрсаткичларга эришилди, кадрлар тайёрлаш сифати ҳам анча яхшиланди.

Кейинги йиллар мобайнида билим юртларида ёшларни юксак ғоявийлик, ҳарбий ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга алоҳида аҳамият берилмоқда.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника давлат комитети, маҳаллий бошқармалар, ўқув юртлари, партия ҳамда Совет органларининг раҳбарлиги, шунингдек Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи ҳамда республика граждан мудофаасининг доимий ёрдамида ўқувчиларни Совет Армияси сафига тайёрлаш, уларни ҳарбий хизматнинг бугунги талабларига жавоб бера оладиган тарзда чиниқтиришда катта тадбирларни амалга оширишяпти.

Ўқув юртларида бошланғич ҳарбий таълим машғулотлари сермазмун ва самарали ўтмоқда. Ўқувчилар жиҳозланган махсус кабинетларда жанговар техника намуналари билан танишмоқдалар. Спорт майдончаларида, «тир»лар ҳамда отиш майдончаларида шуғулланаётирлар.

Билим юртларида бошланғич ҳарбий тайёргарлик таълими даражасини оширишда Тошкент шаҳрида ташкил этилган таянч намуна комплекслари қўл келмоқда. Бу комплексларда талабалар программада белгиланган темаларни ўзлаштирибгина қолмай, СССР Қуролли Кучлари Уставларида баён этилган қоидалар, қурол-яроғлардан фойдаланиш усуллари, жанговар техникани пухта ўрганиш бўйича ҳам билим асосларини эгалламоқдалар.

Маълумки, ҳамма жойда ҳам ишнинг муваффақияти кадрларга боғлиқ. Кейинги йиллар ичида ҳунар муассасаларига асосан ўз фанини яхши билган, назарий билимларни амалий иш билан қўшиб олиб бора оладиган малакали, тажрибали кадрлар — запасдаги офицерлар жалб қилинди. Билим юртларида дарс бераётган ҳарбий раҳбарларнинг кўпчилиги олий ва ўрта махсус билимга эга бўлган мутахассислардир. Бу кадрларнинг сиёсий билимларини, педагогик маҳоратини ошириш йўлида қилинаётган ишлар ҳам яхши натижалар беряпти. Ўнинчи ва ўн биринчи беш йилликнинг икки йили мобайнида ҳунар-техника таълими республика ва Бутуниттифоқ институтларида 290 ҳарбий раҳбар ҳамда методистнинг малакаси оширилди, кўплари эса ҳарбий комиссариатлар, граждан мудофааси штаби ўтказган курс ва семинарларда билимларини бойитдилар.

Ўсмирларни Совет Армияси сафига ҳар томонлама шай туришини таъминлаш ҳақида гап борар экан, СССР Қуролли Кучлари учун мутахассислар тайёрлаш бўйича ўқув сифати яхшиланганлигини алоҳида қайд этиш ўринлидир. Бир неча йиллардан буён бизнинг бу соҳада белгилаган планларимиз ҳам мунтазам бажарилмоқда.

Республика ҳунар-техника таълими системасида давлат аҳамиятига эга бўлган яна бир муҳим иш — граждан мудофаасини мустаҳкамлашга эътибор кучайди. Билим юртларида бу соҳа билан боғлиқ барча тадбирлар уюшқоқлик билан ўтказилаётир. Ўтган йили объектлар бўйича машқлар юксак даражада уюштирилди. Граждан мудофаасига тааллуқли ва жамоатчилик асосида унга жалб этилган кишилар ҳар йили малака ошириш курсларида ўз билим ва тажрибаларини пухталаб бормоқдалар. Ўқув муассасаларида «Граждан мудофааси кунлари» ўтказиш анъанага айланиб қолди. Ҳарбий таълим моддий базаси ҳам йил сайин мустаҳкамланмоқда. Билим юртлари машғулотлар учун зарур бўлган барча воситалар билан таъминланмоқда. Машқ майдончалари ажратиш, граждан мудофааси учун объектлар қуриш анча жонланди.

Талабаларни бошланғич ҳарбий таълим ва граждан мудофааси бўйича тайёрлашда ҳарбий ватанпарварлик тарбияси ҳамда психологик чиниқтириш муҳим роль ўйнамоқда. Ўқув юртларида бу тарбиянинг мукаммал системаси вужудга келди.

Ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларида совет халқининг жанговар, меҳнат шон-шуҳрати билан боғлиқ бўлган жойларга саёҳатлар уюштириш, мардлик-мангулик дарслари, Улуғ Ватан уруши жангчиларига ўрнатилган ёдгорлик ёнида ташкил қилинаётган хотира вахталари, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар каби таъсирчан тадбирлардан кенг фойдаланилмоқда. Бу борадаги энг самарали ишлардан бири — Бутуниттифоқ комсомол ҳарбий-спорт ўйини бўлган «Орлёнок»да иштирок этишдир. Бу ўйинда республикамиздаги қатор областлар билан биргаликда Тошкент шаҳри ҳам бир неча йиллардан буён юқори ўринни эгаллаб келаётир.

Бажарилган ишлар кўп. Лекин бу бизни асло хотиржамлик кайфиятига солмаслиги керак. Ҳунар-техника билим юртларида бошланғич ҳарбий таълимни яхшилаш, граждан мудофаасига тайёргарлик даражасини ошириш, ёшларни жанговар анъаналар руҳида тарбиялаш борасида ҳозирги давр тақозо этаётган талабларга жавоб бериш учун бугун кечагидан, эртага бугунгидан активроқ ва зўр уюшқоқлик билан ишлашимиз лозим.

Ҳали бизда ҳарбий кабинетлари тўла жиҳозланмаган, граждан мудофааси машғулотлари учун моддий базаси етарли бўлмаган ҳунар-техника билим юртлари анчагина. Текширишлар баъзи ўқув юртларида бошланғич ҳарбий таълим дарслари методикадан бехабар, жанговар техника ҳамда воситалар билан муомала қила олмайдиган кадрларга топшириб қўйилганлигини кўрсатди. Бу нуқсонларни тезда бартараф этиш ҳунар-техника билим юртлари раҳбарлари, шаҳар ва районлар партия, совет ташкилотлари ҳаракати, амалий ёрдамларига боғлиқ.

— Ёшларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни кучайтириш: Коммунистик партия, совет халқининг эришган жанговар ва меҳнат анъаналарини, СССР Қуролли Кучларининг қаҳрамонона зафарларини изчил пропаганда қилиш; ҳар бир совет кишисида социализмнинг ҳаққонийлиги ва енгилмаслигига эътиқодни, сиёсий хушёрликни, Ватан, социализм галабалари ҳимоясига шайлигини камол топтириш керак, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорида.

Партия ва ҳукуматимизнинг ана шу кўрсатмалари биз учун амалий жанговар программа бўлиб ҳисобланади, бу вазифаларни изчил ҳаётга татбиқ этиш йўлидаги ишларимизни тобора такомиллаштирамиз, яхшилаймиз.

● Г. С. ЗАЙЦЕВ номидаги пахта селекцияси ва уруғчилиги Бутуниттифоқ илмий-текшириш институти олимлари турли зоналар учун толаси мустаҳкам, вилтга чидамли эртапишар пахта навларини етиштириш борасида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. СУРАТДА: [ўнгдан] лаборатория мудири, биология фанлари кандидати У. Муротов ва кичик илмий ходимлар Т. Рихсихўжаев, Х. Сандалиевлар тадқиқот устида.

В. Сироткин фотоси.

ЗАВОД БОҒИ ВА ПОЛИЗИ

Тўйтепа металлконструкциялар заводининг «Радуга» боғдорчилик-полизчилик уюшмаси аъзолари учун касаба союз комитети таклифига биноан завод теплицасида махсус етиштирилган помидор, бодринг, карамнинг энг яхши навлари кўчатларини сотиш ташкил қилинди.

Ангрен дарёсининг қуйи қисмида илгари бўшаб ётган, энди уюшма учун ажратилган, ерлар йилдан-йилга ўзлаштирилмоқда. Бу ерда 250 металлист ва улар оилалари аъзоларининг қўллари билан барпо этилган боғлар ва полизлар барқ уриб яшнамоқда. Корхона касаба союз комитети ва раҳбарлари ҳаваскор боғбонларга катта ёрдам кўрсатмоқдалар. «Радуга»нинг бутун территорияси ўраб олинган, у ерга водопровод келтирилган, электр линияси тортилган. Қоратупроқ, ўғит, мева дарахтлари ва ток кўчатларини у ерга ташиб бориш учун завод транспорти ажратилмоқда. Бу йил ҳаваскор боғбонлар мўл ҳосил олишга аҳд қилдилар.

Г. КАЗАНЦЕВА.
ЎзТАГ мухбири.

ТЎҚҚИЗТАСИ СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

ТОШКЕНТДАГИ электр рўзгор буюмлари заводи коллективи ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили планини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани кун сайин авж олдирмоқда. Корхонада меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши, иш вақтидан самарали фойдаланиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш муваффақиятлар омили бўлмоқда. Ўтган биринчи квартал топшириғи ҳам шараф билан уддаланди.

Ҳозирги вақтда корхонада 41 хил маҳсулот ишлаб чиқарилятпи. Уларнинг тўққизтаси эса Давлат сифат белгиси билан истеъмолчиларга жўнатиляпти. Бир, икки, уч лампали осма қандиллар беш қиррали тамға билан тайёрланяпти.

Корхонанинг кўпгина ишчилари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашда касбдошларига намуна бўлишяпти.

Завод ишчи-хизматчилари йиллик планда назарда тутилган 6 миллион 170 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилишни 20 декабргача тугаллаш ва қўшимча 330 минг сўмлик буюмлар ишлаб чиқариш ниятида.

И. РУСТАМОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИ САМАРАСИ

ТАРҒИБОТНИНГ ТАЪСИРЧАН ВОСИТАСИ

КИШИЛАРНИНГ меҳнатга онгли муносабатини шакллантиришда, коллективизм, ўзаро ёрдамни кучайтиришда, план ва топшириқларнинг мунтазам ошириб бажарилишини таъминлашда социалистик мусобақа муҳим роль ўйнайди. Мусобақа жараёнида етилган муаммолар ҳал этилади, ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашлар тобора кенгроқ жалб қилинади.

Район партия ташкилотлари КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида социалистик мусобақани ривожлантиришга ҳамиша катта эътибор бериб келмоқда. Мусобақани ривожлантириш масалалари район партия комитетининг пленумларида, актив йиғилишларида, бюро мажлисларида мунтазам кўриб борилмоқда.

Меҳнат коллективларида ҳар ойда, ҳар кварталда ўтиб турган йиғилишларда социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинаяпти. Мавжуд камчиликларни бартараф этиш, ички резервларни ишга солиш йўллари белгиланмоқда. Бу тадбирлар меҳнаткашларни социалистик мусобақага кенгроқ жалб этиш, топширилган иш учун кишиларда масъулият ҳиссини оширишга ёрдам бермоқда.

Район партия комитети новаторлар ташаббусини кенг ёйишга катта эътибор бериб келяпти. Йил бошида «Ўзбекистон» колхозидан Е. Хегай, «Правда» колхозидан Т. Имонқулов, К. Маркс номли колхоздан О. Бекенев, Свердлов номли колхоздан В. Ким, «Ленинский путь» колхозидан Т. Халидулов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари дала шийпонларида қорамол ва парранда боқиб, йил охиригача 5 тоннадан гўшт етиштириш ташаббуси билан чиқдилар. Уларнинг бу ватанпарварлик ташаббусини район партия комитети маъқуллади ва плакат тарзида нашр этилди. Ҳозир бу ташаббус районимиздаги барча хўжаликларда қўллаб-қувватланмоқда.

Ташаббусларни оммалаштиришда район партия комитети оммавий ахборот, кўргазмали агитация воситаларидан, маданий-оқартув муассасаларидан кенг фойдаланмоқда. «Суръат» район газетаси социалистик мусобақани уюштиришдаги тажрибаларни мунтазам ёритиб келяпти.

Социалистик мусобақани ривожлантиришда деворий газеталар, жанговар варақалар партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқда. Айниқса, «Политотдел» колхози партия комитети бу воситалардан унумли фойдаланмоқда. Колхозда ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларига оид оператив варақалар чиқариб турилади. Уларда энг яхши участкалардаги тажрибалар тарғиб қилиниб, қолоқлар кескин танқид остига олиняпти.

Кўргазмали агитация мусобақани ривожлантиришнинг энг таъсирчан воситасидир. Биз социалистик мажбуриятлар тўғрисидаги кўрсаткичлар, стендлар, плакатлар, паннолар, даъваткор шиорларнинг энг кўринарли жойларда бўлиши ва чиройли қилиб жиҳозланишига эришмоқдамиз. «Правда», Свердлов номли, «Ленинский путь» колхозларида ва бошқа кўпгина ташкилотларда кўргазмали агитация намунали йўлга қўйилган.

Бугунги кунда хўжаликларда 84 та дала шийпони бўлиб, шулардан 69 таси типовой усулда қурилган. 30 жойда атеизм ва қизил бурчаклар ташкил этилган. Шийпонларнинг деярли барчаси газлаштирилган, электрлаштирилган. У ерда меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратилган.

Яқинда Свердлов номли колхоз чорвачилик комплексида кўргазмали агитацияга раҳбарлик қилиш, уни ташкил этиш юзасидан колхоз ва совхозлар партия ташкилотлари секретарларининг семинари ўтказилди. Кейинроқ кўргазмали агитация ташкилотчилари, безакчи рассомларнинг ҳам семинар-кенгашлари ўтказилди.

Район партия комитети ҳузурида кўргазмали агитация бўйича махсус кенгаш фаолият кўрсатяпти. Хўжаликларнинг партия ташкилотлари ҳузурида ҳам шундай кенгашлар ишлаб турибди.

Район партия комитети социалистик мусобақани пропаганда қилиш, уни намунали ташкил этиш юзасидан кўргазмали агитация воситаларининг кўрик-конкурсини ўтказиб боряпти. Ғолиблар диплом ва фахрий ёрлиқлар билан мукофотланмоқдалар.

Кўргазмали агитация ишларини намунали ташкил этиш ҳамда унинг таъсирчанлигини ошириш доимий диққат-эътиборимизда. Бу масала йиғилишларда мунтазам кўрилиб бориляпти.

Районда кўргазмали агитация воситаларини тайёрлаш билан 15 кишидан иборат махсус бригада шуғулланади. Барча хўжалик ва ташкилотларда ҳам штатли безакчи рассомлар бор.

Айни кунларда район хўжаликларида 36 нафар докладчи, 225 нафар сиёсий ахборотчи, 735 нафар агитатор кенг меҳнаткашлар ўртасида партия XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари асосида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришяпти. Улар ўтказаётган лекция ва суҳбатлар бевосита ишлаб чиқаришга боғланмоқда.

Район партия комитети оғзаки-сиёсий агитация кадрлари малакасини ошириш, улар олиб бораётган иш формаларини такомиллаштиришга алоҳида эътибор беряпти. Улар учун махсус семинарлар ташкил этилиб, турли хил қўлланмалар чиқариляпти. Сиёсий-тарбиявий ишлар олиб бориш учун барча шароитлар яратилган.

Бугунги кунда 30 та клуб, 300 мингдан ортиқ китоб фондига эга бўлган 38 та кутубхона район меҳнаткашларига хизмат кўрсатяпти. Бу муассасаларда ўтган йили 3 мингдан ортиқ оммавий-сиёсий тадбирлар ўтказилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосалар асосида идеология ишларини янада такомиллаштиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Чунки, хўжалик ишларидаги муваффақиятлар кўп жиҳатдан идеология ишларининг қай даражада ташкил этилишига боғлиқдир. Бу йил биз 30 минг тонна пахта, 125 минг тонна каноп, 170 тонна пилла, 1800 тонна гўшт, 13 минг тонна сут, 5 миллион дона тухум ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш мажбуриятини олганмиз. Саноатчилар, транспортчилар, қурувчилар марраси ҳам баланд. Бу ишларни амалга оширишда идеология фронти ходимлари ўзларининг жанговар сўзлари ва ишлари билан ҳисса қўшмоқдалар. Шубҳа йўқки, районимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг марказий йилида белгиланган марраларни шараф билан эгаллайдилар.

Н. КУЗНЕЦОВА,
Коммунистик район партия комитетининг секретари.

РСДРПНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ОЛИМЛАРИ ОБЛАСТИМИЗДА

КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарори областимиз меҳнаткашларида жуда катта қизиқиш уйғотди. Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группасининг ташаббуси билан кеча Оққўрғон райони хўжаликлари ва корхоналарида бир гуруҳ олимлар бўлдилар. Улар орасида КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг катта илмий ходими М. Ф. Андерсон, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг директори К. К. Ўрозалиев, Туркманистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг директори Р. М. Қориева, Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директорининг ўринбосари Ш. М. Султонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директорининг ўринбосари В. Г. Чеботарёва, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими В. И. Коваль ва бошқа олимлар бор эди.

Улар район меҳнаткашларига жонажон Коммунистик партиямизнинг шонли тарихи тўғрисида гапириб бердилар, КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарори билан таништирдилар, район идеология активи учун консультация ўтказдилар.

Бу тадбир билан Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группаси КПСС Марказий Комитети қарорини пропаганда қилиш ва ҳамма жойда ўрганишни ташкил этиш ишини бошлади.

Район ва шаҳар партия комитетларининг штатсиз лекторлари, область агитатор ва пропагандистларига бу шонли санани муносиб кутиб олишга қаратилган ишларни кенг авж олдириш тавсия этилди.

● ТОШКЕНТДАГИ ёғочсозлик заводида хом ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланиш билан бирга йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан ўтказилаётган мусобақа тобора оммалашмоқда. Бу мусобақада айниқса, 6-цех ишчилари бошқаларга ибрат бўлмоқдалар. Суратда: (чапдан) цех бригада бошлиқлари М. Пальтис ва Б. Мажидовларни кўриб турибсиз.

У. Усмонов фотоси.

ТЎҚИМАЧИЛАР УЧУН ҚУЛАЙЛИК

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати маъмурияти ишчи-хизматчилар учун турли қулай шароитлар яратиб беришга эътиборни кучайтирмоқда. Хусусан кейинги пайтларда тўқимачиларнинг таклифлари билан савдо шахобчаларини асосан сменадан сўнг ишлаши йўлга қўйилди. Шундан сўнг магазинларни тартибга келтириш, уларни кенгайтириш тадбирлари белгиланди.

Яқинда комбинат территориясида яна учта магазин ишга тушди. Бу савдо тармоқларида ярим тайёр маҳсулотлар, гўшт ва сут маҳсулотлари сотила бошланди. Бош универсал магазинининг филиали ҳисобланган саноат моллари магазинида эса кундалик эҳтиёжга зарур буюмларни харид қилиш мумкин.

«Кулинария» магазинидан тўқимачилар сменадан сўнг гўшт, балиқ ва сабзавотлардан иборат тайёр масалликларни харид қила бошладилар. Тез кунлар ичида яна бир неча магазинлар ишчиларга хизмат кўрсата бошлайди.

З. ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

СУВСИЗ, НУРСИЗ КЎЧАЛАР

Красногорск шаҳар ҳисобланган посёлкадир. Ўзи ихчамгина. Ташқи қиёфаси биб-бинойи. Замонавий уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар ҳам бор. Ободончилик, кўкаламзорлаштириш ишлари ҳам чакки эмас.

Лекин маҳалламизда тоза истеъмол суви йўқ. Аниқроғи, шу пайтгача шаҳарга водопровод тармоғи келтирилмаган. Ифлос, лойқа сувларнинг зарарини изоҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак.

Автомат телефон ҳам бу ерда худди тоза сувдек танқис. Агар «тез ёрдам» чақиришга тўғри келиб қолса энг камида бир чақирим жойга югуриш керак бўлади. Бошқа илож йўқ.

Йўлларимизга келсак, бамисоли шудгор қилинган ернинг ўзгинаси. Қишда юриб бўлмас ботқоқ бўлса, ёзда тўпиққача чанг... Бунинг устига шаҳарнинг баъзи кўчалари тунлари қоронғи, электр чироқлари билан ёритилмайди. Чкалов, Молодёжная кўчаларида биронта ҳам ёритувчи фонарь йўқ.

Бизга ёрдам беришларингизни сўраймиз. Шояд сувсиз, нурсиз кўчаларга шаҳар раҳбарлари бир қиё боқишса.

Аҳоли номидан:
Қ. АБДУЛЛАЕВА,
Ҳ. КАРИМОВА,
Р. ПЎЛАТОВА,
М. ИМОМОВА,
қаҳрамон оналар.

ИШЧИ НОМИ — ШАРАФЛИ НОМ

ШОГИРД ЭДИ, УСТОЗ БЎЛДИ

ҒАЗАЛКЕНТ тоштарошлик фабрикасининг ёш ишчилари кўпроқ Эргаш Содировга мурожаат этишади. Муайян масалада бирор қийинчилик туғилса, айрим иш операцияларида тажрибалари етмаса албатта унинг олдига келишади. Эргаш Содиров эса ҳеч эринмай уларга маслаҳат беради. Керак бўлса муайян ишни амалда бажариб тажрибасининг ипидан игнасигача қунт билан ўргатади. Шундай пайтларда Эргаш Содиров аввало ўзининг шогирдлик йилларини хотирлайди.

Эргаш комбинатга келганда бу ердаги шовқинга, оғир меҳнатга кўника олишидан унчалик чўчимасада, лекин атрофдаги кишилардек чаққон ҳаракат қилиб тошларни ўз измига сола олишига ишонмаган эди. Лекин тажрибали ишчилар, кекса ветеранларнинг ёрдами қўл келди. Содировнинг ўзи бир-икки ҳафта ўтгач аста-секин унчалик мураккаб бўлмаган ишларни мустақил бажара олаётганлигини пайқаб ич-ичидан севинарди. Лекин устозлардан бор тажрибани ўрганишга улгира олмади: Совет Армияси сафига хизмат қилишга отланди.

Ҳарбий хизматдан қайтгач у яна ўзининг жонажон коллективига келди. Яна ҳаммасини қайтадан бошлади: шогирдлик, биринчи сабоқ, биринчи муваффақият... Бир йилдан сўнг комбинатда комсомол-ёшлардан янги бригада ташкил этилди. Эргаш Содировни эса ана шу коллективга бошлиқ қилиб тайинлашди. Бу аввало унинг тиришқоқлиги, ўз касбига меҳр қўйганлигининг самараси эди.

Эргаш ўз тенгқурлари билан меҳнат қилар экан, ишлаб чиқаришда доимо ёшларга хос шижоат намуналарини кўрсатишга, янгиликка интилувчан, изланувчан бўлишга ҳаракат қилди. Ўз дўстларини ҳам шунга ундади. Янги оширилган мажбуриятлар қабул қилинди. Имкониятлар аввалгидек, лекин топшириқлар анча юқори. Нима қилиш керак? Шу ўринда бригада етакчисининг намунаси қўл келди.

Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга қаратилган бир қатор рационализаторлик таклифларни киритди. Таклифларни аввало ўз бригадасида синаб кўрди. Самараси ёмон бўлмади. Шундан сўнг бошқалар ҳам унга эргашди. Пировард натижада коллективнинг умумий кўрсаткичлари бироз юксалиб, ишлар жонланди. Лекин комсомол-ёшлар бригадаси қўлга киритилган муваффақиятлар билан қаноатланмади. Турдош касбларни ўрганиш бир маромда ишлаш имконини бериши ёшларни қўшимча мутахассисликни эгаллашга даъват этди. Бригададаги деярли барча ёшлар тошга сайқал берувчи ҳамда фрезерчилик касбларини мукаммал эгалладилар. Бу эса яна кўрсаткичларни бирмунча яхшилади. Бригада илғорлар сафидан ўрин оладиган бўлди...

Ҳозирги пайтда Эргаш Содиров — комбинат 1-тош кесиш участкасининг бош мастери. У кўпчиликка бошчилик қилиш билан бирга ёшларга ўз тажрибасини ўргатиб ҳам келмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, ишчан мастер етакчилигидаги участка тоштарошлари комбинатнинг илғор ишчиларидан саналади. Владимир Забродин, Леонид Козовский, Абдухалил Жўраев бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадалари ўтган уч ой якунларига кўра корхона социалистик мусобақасининг пешқадамлари деб топилдилар. Бу бригадалар айни пайтда август ойи ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Вақтдан ўзиб меҳнат қилаётган бу коллективнинг ютуқларида эса шогирдликдан мастерликкача бўлган йўлни босиб ўтган Эргаш Содировнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

У. ҲОШИМОВ.

ЧОРВАМИЗ ЖОНКУЯРЛАРИ

ДИЛБАРНИНГ КУНЛАРИ

СУТДЕК тонг отяпти. Кечаси ёққан ёмғир томчилари дераза олдидаги эндигина барг ёзаётган олча навдаларида биллурдай ялтирайди. Ғуж-ғуж гуллари жозибаси камалакка қиёс қилгудек дилтортар. Ҳув наридаги жилғалар шаштида баҳор мадҳи буғдойранг, истараси иссиққина бу қизнинг сочларини тортқилаб ўйнар, ёқимли баҳор ҳавоси димоғига урилиб бутун вужудини яйратиб юборганди.

— Табиатнинг ўзи ажойиб санъаткор-да, — хаёлидан ўтказди у, кўклам нафасидан чирой очаётган теварак-атрофга мафтун боқаркан. — Яқиндагина қиш — қишлигини қилаётган эди. Мана бугун фасллар эркаси сўлим баҳор дарахтларни гулга буркаб, қир-адирларга майсадан гилам тўшаяпти. Дилбар яқиндагина мустақил иш бошлаган эди. Шунга ҳам тўрт йил ўтибди.

У ўрта мактабда ўқиб юрган давридаёқ сигир соғувчиликдек қийин, аммо шарафли касбни ёқтириб қолган эди. Бунга онаси сабабчи бўлди. Колхознинг донгдор сут соғувчиси Хури опа қизининг қалбида ҳам шу касбга меҳр уйғота олди. Шу боис Дилбар мактабдан келиши билан ойисининг олдига ошиқар, унга кўмаклашар эди. Дам олиш кунлари эса кечгача фермада бўларди.

— Мен ҳам сиздек сут соғувчи бўламан. — Ўрта мактабни битириш арафасида қалбидаги орзусини онасига маълум қилди, — Дилбар.

—Ёқтирсанг, бош устига. —Ўз касбини қизининг истиқболида кўришини тасаввур қилган онанинг юзига табассум югурди.

Орадан бир неча ҳафта ўтди.

—Шогирд етаклаб келдим, —деди етуклик аттестати қўлга теккан куннинг эртаси Ҳури опа ферма мудирига ишора қилиб. — Ўрта мактабни битирди. Ҳадемай пенсияга чиқсам ўрнимда қолади.

—Жуда яхши-да. Фермамизда ёшлар кўпайса айни муддао. — Уларни илиқ кутиб олди Абдуқодир Расахонов.

Дилбар уч ойча онаси билан бирга сигир соғиб юрди. Унинг йиллар давомида тўплаган тажрибасидан баҳраманд бўлди.

Шу орада 25 йил сут соғувчилик касбини ардоқлаб келган Ҳури опани тантанали вазиятда иззат-икром билан пенсияга узатишди.

У биринчи куни Дилбарни мустақил ишга кузатаркан, ният билдирди:

—Омад ёр бўлсин, қизим.

Гарчи Дилбар бу касбда кўникма ҳосил қилган бўлса-да, мустақил иш бошлаганида барибир қийинчилик сезди. Сигирлар ҳали Дилбарга унча ўрганмаган эмасми, безовталаниб, сутини ийиб бермасди. Лекин бундай ҳол узоққа чўзилмади. Ўз касбига меҳр қўйган қиз тез орада сигирларни ўзига ром қилиб олди. Соғилаётган сут миқдори ҳам ошиб борди.

Дилбар йўлда кетатуриб, иш бошлаган кунларини хаёлидан бир-бир ўтказар экан, фермага етиб келганини ҳам сезмай қолди. Жомакорини кийиб, ишга киришиб кетди. Охурларга ем-хашак солди. Сигирларнинг сутга тўлиб тирсиллаб турган елинларини челакдаги илиқ сув билан ювди. Кейин оппоқ сочиқ билан яхшилаб артиб чиқди-да, соғишни бошлади.

Дилбардаги истак, истеъдод ва тиришқоқлик, ўқув ва уддабуронлик бир-бирига узвий боғланиб, ўзининг ажойиб самарасини бераяптики, буни эришаётган меҳнат муваффақиятлари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Мана, рақамларга эътибор беринг. 1979-йили боқимидаги сигирлардан 80 тонна сут соғиб олди. 1980 йилда бу кўрсаткич 82 тоннани, 1981-йилда 85 тоннани ташкил этди. Ўтган йили эса 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 4 минг 300 килограммдан сут соғиб олишга эришди.

Дилбар гарчи ёш бўлса ҳам ана шу лабораториянинг фаол ходими. Тадбиркор, ташаббускор, янгиликка чанқоқ чорвадор.

Ҳақиқий чорвадор бўламан деган кишига биргина тажрибанинг ўзи камлик қилар экан, —дейди Дилбар. —Буни ўз иш фаолиятимда синаб кўрдим, ўқиб-ўрганганга нима етсин. Ҳозир Тошкент қишлоқ хўжалик институти зоотехника факультетининг бешинчи курс талабасиман.

1981 йилда Дилбар ҳаётида бир умрга унутилмас қувончли воқеа содир бўлди. Колхоз коммунистлари уни ўз сафларига қабул қилишди. Унга тавсияномани сут-товар фермасининг пешқадам коммунистлари беришди.

Ҳа, Дилбар Қосимова партия аъзоларига хос фазилатлари билан ишончни оқлаб, эл эътиборини қозонмоқда. Кўпчиликнинг олқишини олаяпти. Шу ўринда у билан Бўка районидаги Ҳамза номли колхозда бирга ишлаётган, уни яхши танийдиган кишиларнинг дил сўзларидан келтирамиз:

—Барака топсин Дилбар, онасига ўхшаб меҳнаткаш чиқди. Хўжалигимиз фахри, чорвадорларимиз машъали бўлиб қолди, — дейди колхоз раиси Ш. Валижонов.

—Дилбар изланувчан сут соғувчи — операторларимиздан. Фан ва техника янгиликларидан хабар топса бас, уни тажрибада синаб кўрмагунча тиниб-тинчимайди. — Ҳурсанд бўлиб сўзлайди бош зоотехник М. Тожиёқубов.

— Соғувчилик касбини мукаммал эгаллаб олган Дилбарнинг касбдошларига ўрнак бўладиган фазилатлари кўп. Ғоят камтарин ва камсуҳан — дейди тажрибали сут соғувчи Гулнора Соипова.

Шонли беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган ушбу йилда боқимидаги сигирларнинг ҳар биридан 4 минг 500 килограммдан сут соғиб севган касб-корини яна бир бор улуғлаш, мўл-кўлчилик яратишдек хайрли ишга муносиб ҳисса қўшиш Дилбар Қосимованинг эзгу нияти.

Биз Дилбарнинг тўрт-беш йиллик меҳнат фаолияти ҳақида ҳикоя қилдик. Олдинда неча-неча зафарларга тўлиқ бўлажак йиллар. Ахир у эндигина ҳаётининг 22-баҳорига пешвоз чиқди, холос. Уни истиқбол уфқлари кутмоқда.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ АСАРЛАРИ

ЎЗБЕК совет адабиёти тобора янги жанр ва услублар билан бойиб бормоқда. Драматургия минг йиллик тарихга эга бўлган адабиётимиз учун нисбатан ёш соҳа. У асосан Совет ҳокимияти йилларида камол топди. Драматургиямизда комедия ва драма жанрлари анча равнақ этган бўлса-да, трагедиялар бармоқ билан санарлидир. Трагикомедия жанрида эса ўзбек адибларидан ҳали ҳеч ким қалам тебратмаган эди. Бу жанрга биринчилардан бўлиб Абдуқаҳҳор Иброҳимов қўл урди. У яқинда «Тусмол» номли трагикомедиясини ёзиб тугатди. Асар Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги томонидан қабул қилиниб, Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрида саҳналаштириш учун тавсия этилди.

Қуйида ана шу асардан парча ўқийсиз.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ

ТУСМОЛ

(ПЬЕСАДАН ПАРЧА)

1.

Чўлпоннинг ҳовлиси. Қарши томонда данғиллама иморат. **Ўрта ерда баланд зина. Ичкари хоналарга қўштавақа эшик орқали кирилади. Ҳовлида стол ва стуллар. Курсича устида телефон. Чап томонда — кўча эшик, ўнг томонда—ўчоқбоши.**

Чўлпон телефонда гаплашмоқда. Қўлдош сал нарида қўл қовуштириб қаққайиб турибди.

ЧЎЛПОН: **(телефон кулоғига).** Да... да... тушунарли. Уйда ўтиролмасангиз, бу ёққа кела қолинг. **(Телефон кулоғини тарс этиб жойига қўяди, асабийлашиб у ёқ-бу ёққа юради. Қўлдош Чўлпон қаёққа борса шу ёққа ўгирилиб қарайди, мисоли Чўлпон шамолу Қўлдош пирпирак).**

ҚЎЛДОШ: **(зўрға юрак ютиб, аста).** Ким... Чўлпон Пўлатовна?

ЧЎЛПОН: Ким бўларди, келиним Ҳулкар... Эҳ, Эргаш... Эргаш... Ёши ўттиздан ошса ҳам сира ақли кирмади-кирмади-да. Лоақал сизгаям ўхшамайди, Қўлдош Ендошевич.

ҚЎЛДОШ: Сизгаям...

ЧЎЛПОН: Ҳазилнинг пайтимас!.. Яна хотини билан жанжаллашиб, уйидан чиқиб кетибди. Энди қаердан қидирдик уни?

ҚЎЛДОШ: Ўзингиз биласиз... Вой, ана ўзи келиб қолди.

ЧЎЛПОН: Сиз индамайсиз, мен ўзим...

ҚЎЛДОШ: Хўп, сиз ўзингиз.

ЧЎЛПОН: Агар мавриди келса, мен ўзим гапиринг, дейман.

(Эргаш ҳовлига киради)

ЭРГАШ: Дада... **(Қўлдош жим).** Ойи, сизга бир гап айтаман.

ЧЎЛПОН: Нима дейишингни биламан. Мен тирик эканман, сен Ҳулкар билан яшашинг шарт. Чунки оилавий сир-синоатинг кўчага чиқиб, мабода Келган Ўтаровичнинг қулоқларига етиб борса, мен ким деган одам бўламан. Шуни билиб қўйки, агар Келган Ўтарович ёрдам бермаганларида, мен одам бўлмасдим, сени ҳам одам қилолмасдим. Агар Келган Ўтаровичнинг назарларидан қолсам, эл-юрт назаридан қоламан, сен ҳам шундай бўласан. Ишим орқага кетади, Сеники ҳам. **(Эрига сиз ҳам гапиринг дегандай ишора қилади).**

ҚЎЛДОШ: **(нима дейишини билолмай, кейин тутила-тутила).** Ишингиз орқага кетади.

ЧЎЛПОН: Бас! Сиздан қачон маъноли гап чиқиб эдики, энди чиқса... Ўғлим, маълумки, қайнотанг—Отажон Тошевич.

ҚЎЛДОШ: ...худди сиз каби...

ЧЎЛПОН: ...Келган Ўтаровичнинг хос суҳбатдошларидан. Умумий тақдиримиз Келган Ўтаровичга боғлиқ. Чунки мен...

ҚЎЛДОШ: ...сиз оддий пенсионер сифатида ўлиш-

2.

ни истамайсиз. Агар Келган Ўтарович бир ишора қилсалар: учиб кетасиз.

ЧЎЛПОН: Бас қиласизми-йўқми?!

ҚЎЛДОШ: Мен ўз уйимдаман.

ЧЎЛПОН: Бетга чопманг!

ҚЎЛДОШ: Бу — биринчиси.

ЧЎЛПОН: Ҳозир қалтис пайт-да, бўлмаса... Хулласи калом, мен сендан ҳам... сиздан воз кечсам кечаман-у, аммо келинимни дейман... Мени тушунинглар, ахир. Яқинда маҳаллий Советларга сайлов. Шундай нозик паллада хотининг билан ади-бадига боришинг яхшимас, ўғлим. Бу яхшиликка олиб бормайди. Қисқаси; хотининг билан тинч-тотув яшашга сўз бер. Мен ҳам хотиржам яшай...

ҚЎЛДОШ: ...ва ишланг.

(Эргаш жим.)

ЧЎЛПОН: Сўз берасанми-йўқми?! **(Эрига тағин гапиринг, дегандай ишора қилади).**

ҚЎЛДОШ: **(шунчаки)** Сўз берасанми?..

ЧЎЛПОН: **(ўғлининг оёғига тиз чўкиб, ёлворади).** Ўғлим, болагинам! Мени ҳам ўйла. Сочимнинг оқи ҳурмати сўз бер! Мен ўз даврамдан чиқиб кетмай, қариганимда табаррук рўйхатдан тушиб қолмай, яқинда эскиси қайта кўриб чиқилади. Амалсиз ҳаётнинг менга кераги йўқ. Амалдан тушган куним—мени ўлди деявер. **(Йиғлайди, эрига гапиринг дегандай ишора қилади).**

ҚЎЛДОШ: **(хотинига тақлидан тиз чўкиб)** Ўғлим, болагинам, ойингнинг оқ сочи, менинг оқ соқолим ҳурмати сўз бер. Ахир, ўттиз йилдан бери машина миниб келаётган одамга осон дейсанми, бирдан машинасиз қолиш? Ойингнинг ҳоли нима кечади? Яёв юрса, автобусга минса, дўст-душманлар нима дейди?

ЧЎЛПОН: **(ўрнидан шаҳд туриб).** Сўз берсанг-берганинг, бўлмаса: мен сени оқ қиламан!

ҚЎЛДОШ: **(хотинига тақлидан ўрнидан шаҳд туриб).** Сўз берсанг—берганинг, бўлмаса мен сени... йўқ, йўқ!.. **(хотинига)** Ўғилдан ширин бўлмай ўла қолсин амал!

ЧЎЛПОН: Сиз билмайсиз, татиб кўрмагансиз-да. **(Ўғлига.)** Бор, йўқол, кўзимга кўринма!

ҚЎЛДОШ: Кўзига кўринма... Майли, ўғлим, майли. Аёллар замони — бу замон, аёллар замони...

(Эргаш чиқиб кетади. Чўлпон асабийлашиб у ёқбу ёққа юради, Қўлдош унга соядек эргашади).

ЧЎЛПОН: Бу нима қилиқ?

ҚЎЛДОШ: Эҳтиёт чорангизни кўряпман, йиқилсангиз суяб қолмоқчиман. Ахир, сиз катта одамсиз. Чўлпон Пўлатовна.

ЧЎЛПОН: Қўрқманг, Қўлдош Ёндошевич, ҳалибери йиқиладиган одам йўқ.

ҚЎЛДОШ: Айбга санамасалар ўзларидан бир нарсани сўрасам?

3.

ЧЎЛПОН: Марҳамат!

ҚЎЛДОШ: Намунча ўша келинимизни, ўша Отажонни демасангиз?

ЧЎЛПОН: Худо урсин, аслида иккковини ҳам жинимдан баттар ёмон кўраман. Лекин нима қилайки, замонасозлик, муросасозлик. Ўртада Келган Ўтарович борлар. «Отажон Тошевичга қуда бўлинг», деган ҳам Келган Ўтарович бўладилар.

ҚЎЛДОШ: Ҳм, энди тушундим. Совчи бўлиб, биринчи боришимиздаёқ оқ ўратиб юборишгани бежиз эмас экан-да.

ЧЎЛПОН: Бўлмаса-чи! Қуда томонга ҳам Келган Ўтарович далолат қилган эдилар.

ҚЎЛДОШ: Бундан Келган Утаровичнинг ўзларига ҳам бирор наф текканми?

ЧЎЛПОН: Бўлмаса-чи! Ҳамма гап мана шунда-да! Ҳалиям билмасмидингиз? Мен сизга айтсам, Келган Ўтарович сор бургут бўладилар. Бизлар эса, масалан: мен, Отажон Тошевич, қайним Йўлдош Ендошевичлар — у кишининг қанотларимиз. Қанотлари мустаҳкам бўлиши учун Келган Ўтарович ҳаммамизни қуда-анда қилиб, ака-ука, опа-ука тутинтириб, қандай бўлмасин чамбарчас боғлаб ташлаганлар. Вой, тавба, шу пайтгача шуни ҳам билмасмидингиз? Ўзи мен ўттиз беш йилдан бери ким билан яшаб келяпман?! Шунга ақли етмаган киши биланми?

ҚЎЛДОШ: Нима дедингиз?!

ЧЎЛПОН: Кечирасиз... Тўғри, шунча йил мобайнида сиз бирор марта ҳам менинг ички ишларимга аралашмадингиз. Ижтимоий фаолият кўрсатишимга шароит яратиб бердингиз. Бирор марта раъйимга қарши бормадингиз, эркимга тўсқинлик қилмадингиз, рашк нима билмадингиз, умуман, билмайсиз ҳам. Ҳатто ўринсиз, менинг рухсатимсиз савол ҳам бермайсиз. Шунинг учун мен униб-ўсиб ишлаб келяпман. Сизнинг ўрнингизда бошқа одам бўлса...

ҚЎЛДОШ: ...аллақачон уч талоқ қўярди, демоқчимисиз?

ЧЎЛПОН: **(хандон отади).** Янглишасиз, катта кетиб юбордингиз, ўртоқ. Сизнинг ўрнингизда бошқа одам бўлса-ю, менинг йўриғимга юрмаса, мен уни ўша заҳотиёқ минг талоқ қўйиб юборардим. **(Яна хандон отиб кулади).**

ҚЎЛДОШ: Йўқ, сиз янглишасиз. Сиз мени бир талоқ ҳам қўёлмасдингиз.

ЧЎЛПОН: Сабаб?

ҚЎЛДОШ: Чунки Келган Ўтарович бунга рухсат бермасдилар. Сиз эса у кишининг рухсатисиз, мени қўёлмасдингиз.

ЧЎЛПОН: **(ўйланиб)** Тўғри, бу гапингиз тўғрилигига тан бераман. Ана энди ўзингизга келяпсиз, турмуш масалаларига тушуна бошлаяпсиз.

ҚЎЛДОШ: Нима десангиз деяверинг-у, Чўлпон Пўлатовна, лекин сизнинг олдингизда виждоним пок. Шу ўтган ўттиз беш йил мобайнида сизга бирор марта ҳам хиёнат» қилмадим, ҳатто буни хаёлимга келтирмадим.

ЧЎЛПОН: Буни ҳам эплаган одам қилади. **(Хандон отади).**

ҚЎЛДОШ: А?..

ЧЎЛПОН: Ҳазиллашдим. Сизни шу фазилатингиз учун ҳурмат қиламан. Менинг ҳам виждоним пок сизнинг олдингизда.

ҚЎЛДОШ: Ишонса бўлади.

ЧЎЛПОН: Ишонинг! Мен...

ҚЎЛДОШ: Сиз фақат оила фаровонлигини ўйлайсиз. Нимаики қилсангиз, оилани ўйлаб қиласиз.

ЧЎЛПОН: Балли! Хотинини тўғри тушунган эрнинг садағаси кетсанг арзийди. Шу гапингиз учун майли, бу сафар курортга бирга олиб бораман.

ҚЎЛДОШ: Курортга? Бирга?.. Менимча, энди кеч.

ЧЎЛПОН: Тавба! Кейинги пайтларда ўзгариб қоляпсизми, Қўлдош Ендошевич.

ҚЎЛДОШ: Ўғлим кўзгу бўляпти, унинг қиёфасида ўзимни кўряпман.

ЧЎЛПОН: Сиз каттасиз, у сизда ўзини кўриши керак.

ҚЎЛДОШ: Кўролмаса керак. Шунинг учун ҳам хотини билан муросаси келишмаяпти, шекилли. **(Гапни буриб).** Шундай қилиб, Келган Ўтарович ишнинг кўзини жудаям билар эканлар-да?

ЧЎЛПОН: Бўлмаса-чи!.. Ҳаммамиз бир бутун олтин занжирмиз. Келган Ўтарович эса катта ҳалқа, бош ҳалқа. Бу занжирни кимки узишга интилса ёки ундан ажралиб чиқишни истаб қолса, олтин ҳалқадан жез ҳалқага айланади-қолади.

ҚЎЛДОШ: Олтин ва жез... Ҳа, чиндан ҳам фарқи катта.

(Давоми бор).

МАЛАКА ОШИРИШМОҚДА

Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида қишлоқ медиклари малакасини оширишнинг янги системаси ишлаб чиқилди. Бу система соғлиқни сақлаш ходимларини ўтган йиллардагига нисбатан анча кўплаб жалб этишни кўзда тутади. Институтда 250 нафар фан доктори ва кандидатлари дарс бермоқда. Улар қишлоқ жойлардан келган врачларга медицина фанининг эллик йўналишдаги сўнгги ютуқларини ўзлаштиришда кўмаклашмоқдалар. Бир йил мобайнида малака ошириш институтида республика қишлоқ врачларидан мингдан ортиқ киши ўз билимини бойитди. (ЎзТАГ).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● АДДИС-АБЕБА. Эфиопия ҳукумати малакали мутахассислар кўплаб етишмаслигини қисқа вақт ичида тугатиш мақсадида ҳунар-техника таълими системасини кенгайтириш ва такомиллаштиришнинг уч йиллик программасини амалга оширишга киришди. Мана шу комплекс программа доирасида иккита педагогика билим юрти қурила бошланди. Бу педагогика билим юртларининг ҳар бири йил сайин бошланғич мактаблар учун 500 нафаргача ўқитувчи тайёрлаб чиқара олади.

Шимолий ва шарқий вилоятларда механизаторлар ҳамда қишлоқ хўжалиги ва саноат ишлаб чиқариши соҳасида ишлайдиган бошқа хил мутахассисларни тайёрлаш мақсадида тўртта техникум қуриш режалаштирилмоқда.

● АММОН. Исроил босиб олган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги араб аҳолисини оммавий заҳарлаш ходисалари якшанба куни Ал—Халил шаҳри яқинидаги Ятта ва Тулкарм яқинидаги Анабта аҳоли пунктларида қайд этилган.

Бу ерга юборилаётган хабарларга қараганда, асабни фалаж қилувчи моддалар билан заҳарланишдан жабр кўрган камида 400 киши касалхоналарга келтирилган. Исроил маъмурлари фаластинлик араблар ўртасида қаҳр-ғазабнинг кучайиб кетишидан хавфсираб, Ал-Халил, Тулкарм, Наблусда ва ғарбий соҳилдаги бир қанча бошқа шаҳарларда шошилинч тарзда комендантлик соати жорий этишган.

Хабар берилганидек, март ойининг охирларида Наблус ва Женин аҳолиси ўртасида қарийб 1100 киши заҳарли моддалар билан заҳарланганлиги, бир неча киши ўлганлиги қайд этилган эди. Араб аҳолисини оммавий тарзда заҳарлаш Исроил сионист ҳукмдорларининг фаластинлик араб халқига қарши қилаётган янги ваҳшиёна жиноятидир.

● МАПУТУ. Ҳарбий революцион трибунал Мозамбик давлати ва халқининг хавфсизлигига қарши жиноятлар қилишда айбланган бандитлардан олти кишини отиш тўғрисида ҳукм чиқарди. Яна ўн бир киши турли муддатларда қамоқ жазосига ҳукм этилди.

Ҳарбий революцион трибуналнинг бу ерда эълон қилинган баёнотида уқтириб ўтилишича, давлатга жиддий иқтисодий зарар етказган кишилар, тинч аҳолини ўлдириш ва ўғирлашда, жамоат мулкини йўқ қилиб ташлашда иштирок этган қуролли тўдаларнинг аъзолари ҳам энг олий жазога ҳукм этилган. Ҳукм қилинганлардан олти киши давлатга қарши қўпорувчилик ҳамда душманчилик пропагандаси билан шуғулланган. Баёнотда жиноятчи группа иркчи ЖАРдан тегишли кўрсатмалар олиб турганлиги таъкидланади.

(ТАСС).

КЎЛ АЯНЧЛИ АҲВОЛДА

МАНИЛА. (ТАСС) Лусон оролининг жанубий қисмида жойлашган Филиппин архипелагидан энг катта Лагуна кўли яқин бир неча йил мобайнида йўқ бўлиб кетиши мумкин. Кўл соҳилида жойлашган химия корхоналарининг ишлаб чиқариш чиқиндиларидан Лагуна суви қай даражада ифлосланишини текширган атроф муҳитни муҳофаза қилиш миллий кенгашининг махсус комиссияси ана шундай аянчли хулосага келди. Лагунадан олинган сувнинг химиявий таркибини анализ қилиш натижасида кўлдаги ўсимликлар учунгина эмас, балки инсоният учун ҳам хавфли бўлган бир қанча бирикмалар борлиги аниқланди.

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

МАНАГУА. Никарагуа ҳукумати экономиканинг барча тармоқлари учун миллий кадрлар тайёрлашга катта эътибор бермоқда.

Революциядан кейинги йиллар мобайнида мамлакатда студентлар беш баравар кўпайиб, 35 минг кишидан ошиб кетди. Миллий университетдагина янги ўқув йилида сал кам 20 минг киши шуғулланадиган бўлади.

Республиканинг олий ўқув юртларида янги техника факультетлари очилди, инженер, агроном, врач, педагог касбларини эгаллашни истаётган йигит ва қизларни ўқишга қабул қилиш кўпайди.

ГАВАНА. Гренада экономикаси тез суръатлар билан ривожланаверади. Кариб ҳавзасидаги ана шу кичик давлатнинг молия, савдо ва планлаштириш министри Бернард Коард Сент — Жоржесда ўтказилган матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, бу йил ялпи миллий маҳсулот камида 3—4 процент кўпайишини айтди. Давлат бюджетининг анчагина қисми деб уқтириб ўтди у, миллий-иқтисодий программаларни амалга ошириш учун, аввало соғлиқни сақлаш ва маориф соҳаси учун ажратилди. Шу соҳалар учун қилинадиган ҳаражатлар революциядан аввалги даврдаги ўртача йиллик маблағлардан 18 баравар ошиб кетади.

(ТАСС).

ОЗОДЛИК КУРАШИНИНГ РАМЗИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Шу кунларда Шимолий Ирландия жамоатчилиги Британия мустамлакачилари қонга ботирган «Дублин қўзғолони»нинг 67 йиллигини кенг нишонлади. Бу кураш миллионлаб ирландияликларнинг хотирасида халқ миллий озодлик курашининг Британия империализмининг аввалги «оқ мустамлакасига» иқтисодий ва сиёсий ҳукмронлигига қарши, шунингдек Лондоннинг Ольстердаги мустабид сиёсатига қарши курашга бўлган азму қарорининг рамзи бўлиб қолади.

Шимолий Ирландиянинг энг катта шаҳарлари — Белфаст, Дерри Армада кўп минг кишилик намойишлар бўлиб ўтди. Намойишларнинг қатнашчилари Англия маъмурларининг ҳарбий-полиция терроридан жабр-зулм кўрган Шимолий ирландиялик граждан ҳуқуқлари учун курашчилар хотирасини эсга олдилар.

«Ўлим Сальвадорда турмуш тарзи бўлиб қолди» — бу Марказий Америка давлатида бўлган журналистлар шундай деб ёзмоқдалар. Вашингтоннинг қўллаб-қувватлаши туфайли Сальвадор режими ўз халқига нисбатан қонли террор йўлини тутяпти. Кейинги уч йил ичида бу ерда 40 минг тинч аҳоли, асосан қариялар, хотин-қизлар, болалар террор оқибатида ҳалок бўлди: Суратда: Сальвадор халқи ҳарбийларнинг ана шундай нишони остида яшайди.

АП—ТАСС фотоси.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ЗАРПЕЧАКДАН САҚЛАНГ

ОБЛАСТЬ сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбон ва соҳибкорлар советининг 1983 йилда мўл ҳосил етиштириш юзасидан берган тавсияларида зараркунанда хашаротлар, турли хил касалликлар ва бегона ўтларга қарши ўз вақтида сифатли курашиш тадбирларига кенг ўрин берилган. Тошкент областининг ҳамма районларидаги, айниқса, Паркент, Янгийўл, Бўстонлиқ ва Оҳангарон районлари хўжаликларидаги кўплаб боғ ва токзорларда ҳосил кушандаси бўлган зарпечак кенг тарқалмоқда.

Мевали боғ ва токзорларни зарпечакдан сақлаш учун асосан нималарга эътибор бериш керак бўлади?

Биринчидан, ўт-ўланлар орасида эндигина пайдо бўла бошлаган зарпечакнинг кенг ривожланиб кетишига йўл қўймаслик муҳимдир. Бунинг учун зарпечакка қарши кураш олиб борадиган махсус кишиларни участкаларга бириктириб қўйиш лозим. Улар зарпечак уруғи униб чиқа бошлаган ерларни тезда аниқлаб, қизил лентачалар билан белгилаб қўядилар.

Иккинчидан, зарпечакка қарши кескин курашни апрель ойларининг бошларидаёқ авж олдириб юбориш лозим. Бу у қадар мураккаб иш эмас. Фақат эндигина пайдо бўла бошлаган нимжон зарпечак ўсимталарини тез-тез юлиб ташлаб турилса бас. Чунки ҳозирча бу зарарли ўсимликка қарши курашиш учун қўлланиладиган химиявий восита йўқ.

Афсуски, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ва агрономлари бу масалага етарли эътибор бермайдилар. Зарпечак обдон ривожланиб кетгунча хотиржам юрадилар-да, мевали дарахт ва токзорларда кенг тарқалиб кетгандан сўнг, яъни май ва июнь ойларида ҳаракатга тушиб қоладилар. Аммо бу пайтга келиб мевали дарахтларнинг катта-катта шохларини ва айрим ток тупларини зарпечак билан бирга қўшиб кесиб ташлашга тўғри келади. Оқибатда ҳосилга путур етади, боғ ва токзорларда кўчат сийраклашиб боради.

1982 йилда Паркент районидаги «Гулбоғ» совхозида 36 гектар, «Паркент» совхозида 35 гектар, «Коммуна» ва «Прогресс» совхозларида 30 гектардан зиёдроқ узумзорларда зарпечак кенг тарқалиб кетди. Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» ва «Бўстонлиқ» совхозларида, Янгийўл районидаги У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасида, Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» ва «Олмалиқ» совхозларида ҳам ана шундай бепарволикка йўл қўйилди. Бу хўжаликларда раҳбар ва мутахассис кадрларнинг масъулиятсизлиги оқибатида зарпечакка қарши ўз вақтида кураш олиб борилмади ва ҳосил камайди, кўплаб моддий ва меҳнат сарфлари беҳуда кетди.

Ўтган йил сабоқларидан тўғри хулоса чиқариб олиб, ҳамма ерда мевали боғ ва токзорларни зарпечакдан сақлаб қолиш учун шу бугундан кечикмай кураш бошлаш зарур.

Е. МИНИНА,
ўсимликлар карантини Тошкент область давлат инспекцияси бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими.

САНЪАТ ОЛАМИДА

УЗОҚ ШАРҚДА ЎЗБЕК КУЙЛАРИ

ЎЗБЕК давлат филармониясининг Тўхтасин Жалилов номли халқ чолғу асбоблари оркестри РСФСР ва Узоқ Шарқ бўйлаб гастроль сафарларини муваффақиятли якунлади. Шу йилнинг февраль ва март ойлари мобайнида музика коллективи бош дирижёр Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фарруҳ Содиқов ва Тошкент давлат консерваториясининг доценти, дирижёр Анвар Левиев етакчилигида чэт эл ва совет композиторлари асарлари ва ўзбек халқ куйларини, шунингдек, республикамиз бастакорларининг қўшиқларини тингловчиларга тақдим этдилар. Оркестр санъаткорлари гастроль кунлари Благовещенск, Хабаровск, Магадан, Белогорск, Уссурийск, Владивосток ва шимолий Якутия шаҳар ва қишлоқларида, завод ва фабрикаларда, ҳарбий қисмларда, музика билим юртларида қатор концертлар бердилар.

Оркестр концертлари композитор Ф. Алимовнинг Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съездига бағишланган «Таклифнома» деб аталган увертюра билан бошланди. Филармония солисти, республикада хизмат кўрсатган артист Баҳром Мавлонов С. Юдаковнинг А. Мухтор шеъри асосида яратган «Ўзбекистон» қўшиғини, Г. Двоскин эса Камтар шеъри билан айтиладиган «Жонажон Тошкент» тароналарини зўр истеъдод билан қуйладилар.

Филармония солисти София Тень эса С. Юдаковнинг «Дугоналар» қўшиғини ижро этиб томошабинлар меҳр-муҳаббатига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Тоҳиров композитор Д. Зокиров қайта ишлаган «Еввойи ушшоқ», республикада хизмат кўрсатган артист Владимир Крюков эса Р. Гамзатовнинг шеърига композитор Ян Франкель басталаган «Оқ турналар» қўшиғини, чангчи Тоҳир Собиров Т. Азимовнинг «Гўзал диёрим» таронасини ижро этдилар.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Шуҳрат Йўлдошев эса италиялик композитор В. Монтининг «Чардаш», «Табиат» асарини, филармония солисти Матназар Худойназаров озарбайжон бастакори Ф. Амировнинг «Муқаддас даргоҳ» каби қўшиқларини куйладилар. Дўстлик учрашувларига айланган бу гастроль томошаларида санъаткорлар пойтахтимизнинг 2000 йиллик юбилейи ҳақида қизиқарли суҳбатлар ўтказдилар.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

● ТОШКЕНТ тўқимачиларининг маданият саройида ёш доирачилар ансамбли актив фаолият кўрсатмоқда. Фахриддин Муҳиддинов раҳбарлигида бу бадиий коллектив республика миқёсидаги турли кўрик-конкурсларда ҳам фахрли ўринларга сазовор бўлмоқда. Суратда: доирачилар ансамбли.

В. ПОРТНОВ фотоси.

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

МУЗЕЙГА СОВҒА

Ўзбекистон амалий санъати музейи залларидан бирида жой олган бу ноёб стол шарқона услубда ишланганлиги, ўзбек ўймакорлигининг ажойиб намунаси сифатида алоҳида ажралиб турибди. Унинг ижодкори уста Қодиржон Ҳайдаровдир.

Кўпчилик халқ устаси бу асарни отаси Ҳайдар Нажмиддинов билан ҳамкорликда яратганининг илк бор шоҳиди бўлмоқда.

Ҳайдар ота ўз замонасининг моҳир ўймакор ёғоч усталаридан бири сифатида эл орасида обрў-эътибор топганди. У ёғочда жонлантирган сержило, бежирим тасвирлар, такрорланмас оҳанглар ҳали-ҳануз кўпчиликнинг ёдидан кўтарилгани йўқ. Шуниси қувончлики, унинг ўғли Қодиржон ҳам ота касбини танлади, халқ устаси санъатининг ўлмаслигини амалда исботлади.

Устанинг ижодий муваффақиятлари ҳақида гап кетганда кўп қиррали стол ва табуреткаларнинг В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали залларидан жой олганлигини эслаш ўринлидир. Бундан ташқари музейга кираверишдаги нақшинкор эшик ҳам Қодиржон Ҳайдаров ижодига мансуб бўлиб, Иттифоқдош республикалардан ва чет эллардан серқуёш диёримизга ташриф буюраётган меҳмонларни ҳайратга солиб келмоқда.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи арафасида Ўзбекистон амалий санъати музейига ҳадя этилган стол отаси ишини давом эттирган устанинг сўнгги йиллардаги ижодий маҳсулининг меваси сифатида пайдо бўлди. Шу кунларда музейда бўлган томошабинлар бу асарни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

О. АПУХТИН.

Суратда: Ўзбекистон халқ устаси Қ. Ҳайдаров Ўзбекистон амалий санъати музейига ҳадя этган нақшинкор стол.

Автор фотоси.

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

ЯНГИ МАВЗУЛАР, ЯНГИ АСАРЛАР

ШУ КУНЛАРДА пойтахт меҳнаткашлари Тошкентнинг 2000 йиллик тўйига тайёргарликни қизитиб юбордилар. Шу муносабат билан биз Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри директорининг ўринбосари Пўлат НОСИРОВДАН бу санага қандай тараддуд кўрилаётганини сўрадик.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўзбек театр санъати тараққиётига катта ғамхўрлик қилиб, яқинда қабул қилган қарори коллективимиз ўртасида атрофлича муҳокама қилинди. Санъаткорларимиз Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишга интилмоқдалар. Хусусан, бу йил биз Ўзбекистон ССР халқ шоири Уйғуннинг «Зебунисо» номли янги драмасини саҳнага қўямиз. Шоира образини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Жамилова ижро этади. Бу драмани театрнинг бош режиссёри Б. Йўлдошев саҳналаштирмоқда. Шунингдек, ёзувчи ва драматург Муҳаммад Хайруллаевнинг «Кетар жафоси» комедиясини талантли режиссёр Рустам Ҳамидов постановка қилмоқда. Томошабинлар бу асар орқали таниқли кулги усталари, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ғани Аъзамов, Риҳси Иброҳимова, Обид Юнусовлар билан учрашадилар. Бундан ташқари, тез кунларда театр мухлислари Бобир ҳақидаги драмани томоша қиладилар. Бу саҳна асари атоқли ёзувчи Пиримқул Қодиров қаламига мансуб. Буни ҳам Б. Йўлдошев саҳнага қўймоқда. Спектаклдаги асосий ролларни Элёр Носиров, Ёдгор Саъдиев, Ёқуб Аҳмедовлар ижро этадилар.

Ёзда театримиз Қозоғистон шаҳарлари бўйлаб ижодий сафарда бўлади. Шу муносабат билан коллективимиз «Абай» пьесасини саҳналаштиради. Спектаклни таниқли қозоқ режиссёри, СССР халқ артисти Озарбайжон Мамбетов постановка қилади.

Бундан ташқари, Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишлаб пойтахт областнинг Бўка, Паркент, Чиноз районларида, Бекобод шаҳри меҳнаткашлари ҳузурида С. Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони», Э. Воҳидовнинг «Олтин девор», румин драматурги Д. Соломоннинг «Рўё», М. Бобоевнинг «Гурунг» спектаклларини кўрсатамиз.

Суҳбатни М. МУҲАММАДЖОНОВ ёзиб олди.

ЧАҚИРИЛУВЧИЛАР КУНИ

ОҚ ЙЎЛ, ЙИГИТЛАР!

Калинин районидаги Зангиота посёлкасида анъанавий Совет Армияси сафига чақирилувчилар куни бўлиб ўтди. Убайдулла Мусаев номли стадионга тўпланган уч авлод вакиллари — Гражданлар уруши, Улуғ Ватан уруши ветеранлари ва Совет Армияси сафига чақирилган ёшлар эл озодлиги йўлида ҳалок бўлганлар ҳайкали пойига гулдасталар қўйишди. Яшил майдон узра янграган музика садолари остида тантана қатнашчилари сафга тизилишди.

Район ҳарбий комиссари подполковник У. Султонов нутқ сўзлади. Район ветеранлари номидан Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Фатхулла Пўлатов сўз олиб, ёшларни социалистик Ватанимиз чегараларини ҳушёр бўлиб қўриқлашга, ота-оналар ишончини шараф билан оқлашга чорлади.

— Бизнинг енгилмас армиямиз темирдек мустаҳкам интизоми билан машҳурдир, — деди у сўзининг ниҳоясида. — Шу туфайли ҳам қўшинларимиз ҳамиша душманнинг ёвуз ниятларига барҳам бериб келмоқда. Бугун сиз йигитлик бурчингизни ўташга отланар экансиз, оталар жасорати муқаддас меросимиз эканлигини унутманг. Ҳарбий техникамиз сир-асрорларини пухта ўзлаштириб олишга ҳаракат қилинг. Бунда қардош оғамиз тили — рус тилини мумкин қадар тўлиқ ўзлаштириш нечоғли катта аҳамиятга эга эканлигини бир лаҳза бўлсин ёддан чиқарманг.

Йиғилишда, шунингдек район партия комитетининг секретари С. Бадаев, истеъфодаги офицер В. Харковский нутқ сўзлаб чақирилувчиларни интернационализм ғояларига содиқ бўлишга, қардош халқлар фарзандлари билан дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга, жанговар сиёсий билимларни пухта эгаллашга чақирдилар. Совет Армияси сафига отланаётган ёшлар М. Содиқов, А. Васильев ва бошқалар тенгдошлари номидан ўзларига билдирилган юксак ишончни шараф билан оқлашга қатъий сўз бердилар.

Тантанали йиғилишдан сўнг қизғин спорт мусобақалари бўлиб ўтди.

Ҳ. ИСМОИЛОВА.

Реклама ва эълонлар

Тошкент область Наримонов шаҳридаги 218-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1983—84 ўқув йили учун ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

токарь, электр газ пайвандловчи, металл конструкцияларини тайёрлаш бўйича слесарь, бўёқчи-сувоқчи, ғишт терувчи, электромонтаж монтёри, автослесарь, дурадгор, тош йўнувчи, тошга пардоз берувчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 8 СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН — 3 ЙИЛ, 10 СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН — БИР ЙИЛ.

8—10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал овқат, кийим-кечак, ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар. Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли шартларда юбориладилар.

Директор номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмда).

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Наримонов шаҳри, Водник массиви («Тўйтепа — Тошкент» автобусларининг «9-автобаза» бекати; 133-Революция хиёбони — «Водник» автобусининг «Водник массиви» бекати).

«АПШЕРОН-2» ХОЛОДИЛЬНИГИ

ХОЛОДИЛЬНИК ҲАР БИР УЙ УЧУН ЗАРУР БУЮМ БЎЛИБ ҚОЛДИ.

Ҳажми 240 дм.^{3} бўлган «АПШЕРОН-2»нинг янги модели харидорларга манзур бўлади. Паст температурали камераси ҳажми — 21,5 дм^3. Температура — 12°.

Ички шкафи эмалланган. Холодильникнинг пастки қисмида мева ва сабзавотларнинг алоҳида сақланиши учун иккита пластмасса идиш мавжуд.

Эшик махсус магнит мосламаси ёрдамида зич беркитилади.

Буғланувчи камерани муздан тозалаш осон: ярим автоматик эритиш системаси бу ишни бажаради, сув эса совутиш шкафининг энг пастки қисмида жойлашган махсус идишга оқиб тушади.

Токчалар сизга зарур баландликда ўрнатилади, бунинг учун тешикли устунчалар эътиборга олинган.

«АПШЕРОН-2» ХОЛОДИЛЬНИГИ СИЗНИНГ ТАЛАБИНГИЗНИ ҚОНДИРАДИ.

Баҳоси — 350 сўм.

«МИНЛЕГПИШЧЕМАШ». «ГЛАВКООПТОРГРЕКЛАМА».

СПОРТ

● ШАХМАТ
БОШЛАНИШИ ЯХШИ

Олмалиқлик халқаро мастер Георгий Аъзамов мамлакат 50-чемпионати мусобақаларини муваффақиятли бошлади. У биринчи турда Украина чемпиони Владимир Маланюк билан учрашди. Ўйин вакилимизнинг тўлиқ устунлигида кечиктирилди. Мутахассислар Аъзамовни ғалаба бўсағасида турибди, деб баҳоладилар.

Иккинчи турда областимиз вакили жаҳон чемпиони Анатолий Карповга қарши дона сурди. Бу ўйинда дуранг натижа қайд қилинди.

Ўтган куни бўлиб ўтган Г. Аъзамов ва одессалик халқаро гроссмейстер В. Тукмаков ўртасидаги учрашув ҳам кечиктирилди. Бу партияда томонларнинг вазиятлари деярли бир-бирига тенг.

● ФУТБОЛ
«СОҲИБКОР»НИНГ ҒАЛАБАСИ

Мамлакат футбол чемпионатининг иккинчи лига еттинчи зона командалари иккинчи тур ўйинларини ўтказишди. Бу сафар «Соҳибкор» ўз майдонида Ўшнинг «Олой» командасини қабул қилди. Ҳисоб 1:0.

Пойтахтнинг «Старт» командаси эса Фрунзеда маҳаллий «Олға» коллективига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Навбаҳор» — ЦОР — 5:0, «Хива» — «Зарафшон» — 2:4, «Хоразм» — «Динамо» — 0:0, «Бешкент» — «Наримоновчи» — 2:0, «Ҳисор» — «Амударё» — 1:0, «Янгиер» — «Нефтяник» — 0:1, «Хўжанд» — «Автомобилист» — 2:1, «Ёшлик» — «Пахтакор» — 1:0.

УНУТИЛМАС НОМЛАР

Ҳурматли редакция! Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи яқинлашмоқда. Газеталарда чиқаётган кўчаларнинг таржимаи ҳоли ҳақидаги материалларни қизиқиб ўқиймиз. Биз яшаётган кўчаларга Юлиус Фучик ва Манжара номи қўйилган. Улар ҳақида маълумот беришингизни сўраймиз.

А. ИСЛОМОВ, М. НУРИДДИНОВ,

Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводи ишчилари.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ТОШКЕНТНИ сайр қилган киши Юлиус Фучик ва Дмитрий Иванович Манжара кўчаларига ҳам дуч келади.

Улар тасодифан учрашган эдилар. Юлиус Фучик чех халқининг миллий қаҳрамони, оташин публицист эди. Д. И. Манжара эса профессионал революционер, Ўрта Осиё республикаларини яхши биладиган партия ходими сифатида танилди.

Машҳур журналист Ю. Фучик 1930 йилда Ўзбекистонга Чехословакияда чиқадиган «Руде право» газетасининг мухбири сифатида келган эди. У Тошкентда бўлганида шаҳримиздаги Жуковский кўчасидаги уйлардан бирида яшади. Тошкент ҳаёти билан яқиндан танишди. У яшаган уй Жуковский ва Ю. Фучик кўчалари муюлишида. Бугунги кунда Ю. Фучик мемориал уй-музейига айлантирилган. Тошкентдаги СССР халқлари дўстлиги музейининг филиали ҳисобланган бу мемориал даргоҳда кўпгина нодир экспонатлар тўпланган. Уй-музейда оташин революционернинг турмуш ўртоғи ва яқин дўсти Густа Фучикова тортиқ қилган совғалар ҳам сақланмоқда.

1934 йилнинг 28 декабрида Тошкентнинг «Топографический» кўчасидаги уйлардан бирида Ю. Фучик Дмитрий Иванович билан учрашди. Унинг Ўрта Осиёга келиб, яқиндан танишган иккинчи кишиси Д. И. Манжара бўлди. У Манжара ҳақида кўп эшитган эди.

Д. И. Манжара 1909 йилда Тошкентга келган. Қўзғолонларда қатнашиб, чиниққан бу коммунист Украинада иш қидириб саргардон бўлганини яхши эсларди. Тошкентдаги бош темир йўл устахонасида у Н. В. Шумилов, А. И. Ряховский, И. А. Синдюковлар билан дўстлашади, улар билан биргаликда социал-демократик тўгаракка актив қатнашади.

1917 йилнинг 28 октябрь тонготарида бош темир йўл устахонаси гудоги Тошкент пролетариатини совет ҳокимияти учун курашга чорлади. Баррикада атрофига кўплаб оломон тўпланган. Жанговарлик ҳукм сурган бир пайтда Манжара паровозга кўтарилиб оммани қуролли курашга даъват этди.

Темир йўл ишчилари ҳужумга ўтадилар. Жанглар Тошкент кўчалари бўйлаб давом этади. Дмитрий Иванович ишчи гвардиясини Вақтли ҳукуматнинг таянчи — қалъага дадил бошлаб боради. Қалъа кучли ҳужум билан қўлга олинади, унинг устида Қизил байроқ ҳилпирайди.

Д. И. Манжара Ю. Фучик билан бўлган учрашувларидан бирида Бутунроссия темир йўлчилар съездидан олган таассуротлари ҳақида ўша 1917 йилнинг ноябрида у В. И. Ленинни кўргани ва нутқини эшитганини ҳаяжонланиб сўзлаб берган эди. У ўзи ёзган «Ўрта Осиёда 1905—1920 йилларда революцион ҳаракатлар» китобчасидан бир нусхасини эсдалик учун Ю. Фучикка тақдим этди.

Манжара Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг аъзоси сифатида Фарғона, Самарқанд ва Бухорода тез-тез командировкада бўларди. Унинг маслаҳати билан оташин журналист Ю. Фучик «Фарғона водийси колхозлари бўйлаб», «Ўзбекистон ўн саккизинчи йил революцияси вақтида» каби очеркларини ёзди.

Бугун Тошкентдаги Ю. Фучик ва Д. И. Манжара номли кўчаларни сайр қилганда, ана шуларни эслаймиз, уларни чуқур ҳурмат билан хотирлаймиз.

А. АЛИЕВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

КЎКЛАМ НЕЪМАТЛАРИ

РАВОЧ

Нордон таъмли бу ўсимликни ёшу-қари севиб истеъмол қилади. Равоч тоғларда ва унинг ён-бағирларида ўсади. У айниқса, Чотқол ва Қурама тизмаларида кўп учрайди.

Равоч кўп йиллик ўсимлик бўлиб пояси ва баргларининг кимёвий таркибида 2,8 процент қанд моддаси, 3,5 процент олма, лимон ва қаҳрабо кислотаси бор. Одатда равочнинг пояси истеъмол қилинади. Шунингдек, ундан турли хил ичимликлар — шарбат, кисел, қиём, мураббо, маринад, квас, ҳаттоки, вино ҳам тайёрлаш мумкин.

Бу ўсимликнинг бир қанча турлари мавжуд. Улар орасида Тянгут равочи, айниқса, шифобахшлиги билан ажралиб туради. Бу навдан тайёрланган дорилар ошқозон ичак касалликларини даволашда кенг қўлланилади.

Европа аҳли равочни араб табибларининг тавсиялари орқали билишган. Кейинчалик XIX асрнинг охирларида рус сайёҳ олими Л. М. Пржевальский равоч уруғини йиғиб, ўз юртига олиб кетади ва шу тариқа бу ўсимликни Россия шароитида маданийлаштиришга асос солади. Орадан кўп ўтмай Польша, Болгария ва бошқа мамлакатларда ҳам равочнинг маданийлашган тури кенг тарқалди.

Ҳозирги кунда иттифоқимизда равоч экилган ер майдони 600 гектарни ташкил қилади. Белоруссия, Киров ва Новосибирск областларидаги шифобахш гиёҳлар ўстиришга ихтисослаштирилган совхозларда кўплаб равоч ҳосили олинади.

Бу ўсимликни томорқада ҳам ўстириш мумкин. Бунинг учун 3—4 йиллик равоч илдизи кузда ёки эрта баҳорда ковлаб олиниб, 3—4 бўлакка ажратилади. Сўнгра жуфт-жуфт қилиб ерга кўмилади. Равочни кўчат орқали кўпайтириш усули ҳам бор. Бунда равоч уруғи намлаб ерга сепилади. Униб чиққан кўчатлар етилгач, 2—2,5 сантиметр чуқурликда янги майдонга ўтказилади. Кейинги йилдан бошлаб равоч ҳосилини йиғиштириб олиш мумкин бўлади.

В. УРИЦКИЙ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ҲАР ТЎҒРИДА

БИЗ ҚАНЧАМИЗ?

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилотининг матбуот хизмати 1981 йил учун «БМТ»нинг демографик йиллигини» янгилади. Унда ер шари аҳолиси 1981 йилнинг ўрталарида 4,508 миллион кишини (олдинги йилнинг ўрталаридагига нисбатан 76 миллион нафар кўп) ташкил этганлиги қайд қилинади.

Тўпламда ёзилишича энг кўп туғилиш Африканинг ўнта мамлакатига — Кения (ҳар минг кишига 53,8 киши), Нигер (51,4), Эфиопия, Либерия ва Нигерия (ҳаммасида 49,8), Мали (49,4), Замбия (49,2) га тўғри келар экан. Айни вақтда ривожланаётган мамлакатларда болалар ўлими юқори ва умр кўриш энг қисқа эканлиги ҳам таъкидланади.

Ғарбий Европа мамлакатлари — ГФРда (ҳар минг киши ҳисобига 10,1), Данияда (10,4), Италияда (11,2), шунингдек Швеция, Швейцария, Люксембург, Австрия, Нидерландия, Бельгия ва Норвегияда туғилиш энг кам бўлмоқда.

ВАРРАК УЧИРИШ ЭРМАК ЭМАС

КЎПГИНА мамлакатларда варрак учириш оддий эрмаккина бўлиб қолмай аслида у ҳақиқий ҳаво алишув айланувчи спорт, мусобақа ҳамдир.

Янги Зеландия маорилари варракни қишлоқлари тепасида учирар эканлар, бу билан улар қишлоқларда осойишталик, яхши кайфият ҳукмрон эканлигини билдиришади. Агар шамол ипини узиб, варракни учириб кетса борми ҳамма ташвишга тушади. Маориларнинг эътиқоди бўйича бу хунук воқеалар бўлишидан дарак берар эмиш. Бундан безовталанган аҳоли варракни қидиришга тушиб, кўпинча анчагина чақирим йўл босади.

Жанубий Кореяда эса аксинча, шамол варракни номаълум томонга учириб кетса хурсанд бўладилар.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Очиқ дарс». 10.10 — «Вертикал бўйлаб пойгалар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.15 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 11.55 — «Москва бўйлаб саёҳат. Москванинг соя-салқин хиёбонларида». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Жаҳон саломатлик кунига. Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.50 — Латвия ССР «Лиесма» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 17.05 — «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 17.50 — Ёшлар адреслари. 18.05 — Шахмат мактаби. 18.35 — Миллионлар ленинча университети. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ереван политехника институтининг камер оркестри чалади. 19.50 — «Улар ўлгани йўқ, АҚШда яшаяпти». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.20 — «Вертикал бўйлаб пойгалар». Телевизион бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. МАСК—«Арарат». 23.45 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — «Садко» изланишга чиқди». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — А. А. Фадеев. «Ёш гвардия». 10.05 ва 13.05 — Испан тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.40 ва 12.40 — Зоология. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.35 — «Четга оғиш — ноль». Бадиий фильм. 14.55 — Телевизион очерк. 15.25 — «Космик аср. Солнома саҳифалари». 5-фильм. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Фильм-концерт. 19.20 — «Агар ёрдам зарур бўлса». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.45 — «Коллектив нимага қодир» туркумидан. 2-кўрсатув. 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Нормандия—Неман». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.30 — Қизиқарли учрашувлар. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Зоология. 18.20 — Болалар учун фильм. «Кичик солдатча». 19.00 — «Бугун — жаҳон саломатлик куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Телевизион фильм. 20.00 — Партия турмуши. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Тамарахоним». Фильм-концерт. 21.20 — «Сенинг кунинг жилоси». Манзарали фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Қўзилатиш кампанияси — масъулиятли давр». 22.25 — «Ўлим билан олишув». Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.10 — Немис тили. 18.40 — Назарий механика. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Ўқитувчи экрани». 20.50 — «Велосипедни ихтиро қилиш шартми?». Телевизион фильм. 21.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.30 — МТ-II.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7|IV да **Иоланта,** 8|IV да **Оламнинг яратилиши.**

«Металлобитремонт» комбинати коллективи комбинатнинг собиқ ходими, пенсионер Ҳ. Икромовга рафиқаси

Умринисса ИКРОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325643; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 07167. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1573. 13